

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 15.7.2025
COM(2025) 414 final

2025/0229 (NLE)

Predlog

UREDBA SVETA

o spremembi Uredbe Sveta (EU) 2021/1173 z dne 13. julija 2021 o ustanovitvi Skupnega podjetja za evropsko visokozmogljivostno računalništvo in razveljavitvi Uredbe (EU) 2018/1488

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

• Razlogi za predlog in njegovi cilji

Z Uredbo Sveta (EU) 2021/1173¹, ki razveljavlja Uredbo Sveta (EU) 2018/1488², je bilo ustanovljeno Skupno podjetje za evropsko visokozmogljivostno računalništvo ter določeni njegovi poslanstvo in cilji. Poslanstvo Skupnega podjetja je v Uniji razvijati, vzpostavljati, razširjati in vzdrževati svetovno vodilen ekosistem združene, varne in hiperpovezane infrastrukture superračunalništva, kvantnega računalništva, storitev in podatkov; podpreti razvoj in uvajanje inovativnih in konkurenčnih superračunalniških sistemov, ki se odzivajo na povpraševanje in potrebe uporabnikov, na podlagi dobavne verige, ki bo zagotovila sestavne dele, tehnologije in znanje, s katerimi se bo omejilo tveganje motenj, ter razvoj širokega nabora aplikacij, optimiziranih za te sisteme, in razširiti uporabo te superračunalniške infrastrukture na veliko število javnih in zasebnih uporabnikov ter podpreti dvojni prehod in razvoj ključnih znanj in spretnosti za evropsko znanost in industrijo.

Od leta 2021, ko je bila sprejeta Uredba Sveta (EU) 2021/1173, je področje umetne inteligence doživelo izjemen tehnični napredek ter postalo ključno strateško in zelo konkurenčno področje na svetovni ravni. Zlasti veliki umetnointeligenčni modeli za splošne namene so postali ključna gonila gospodarske konkurenčnosti in inovacij. Postali so ključni za povečanje produktivnosti v različnih sektorjih in preoblikujejo celotne vrednostne verige, s čimer določajo prihodnje ustvarjanje gospodarske vrednosti. Pričakuje se, da bo naslednja generacija najnaprednejših umetnointeligenčnih modelov omogočila preskok v zmogljivostih v smeri splošne umetne inteligence, ki bo zmožna opravljati zelo kompleksne in raznovrstne naloge in bo tako dosegla človeške zmogljivosti. Regije, ki bodo sposobne razvijati in uvajati te umetnointeligenčne modele v velikem obsegu, bodo vodilne v svetovnih inovacijah in bodo privabile vrhunske talente. Hkrati sektorji, ki so vodilni na področju znanosti in industrije, kot so biotehnologija, podnebje, avtomobilska umetna inteligenca ter letalska in vesoljska industrija, zahtevajo obsežne računalniške vire za pomembna znanstvena odkritja in industrijske inovacije, ki temeljijo na umetni inteligenci.

Po sprejetju svežnja za inovacije na področju umetne inteligence februarja 2024³ je bila Uredba (EU) 2021/1173 junija 2024 spremenjena, s čimer je bil ustvarjen nov steber dejavnosti za Skupno podjetje EuroHPC, ki mu omogoča, da pridobiva, nadgrajuje in upravlja tovarne umetne inteligence.

Najnaprednejše od teh tovarn umetne inteligence v Evropi bodo opremljene s superračunalniki z do 25 000 naprednimi procesorji za umetno inteligenco, kar bo omogočalo le razvoj srednje zmogljivih umetnointeligenčnih modelov. Zato so potrebne znatne naložbe, da bi lahko Evropa prešla na višjo raven računalniških zmogljivosti.

¹ Uredba Sveta (EU) 2021/1173 z dne 13. julija 2021 o ustanovitvi Skupnega podjetja za evropsko visokozmogljivostno računalništvo in razveljavitvi Uredbe (EU) 2018/1488 (UL L 256, 19.7.2021, str. 3).

² Uredba Sveta (EU) 2018/1488 z dne 28. septembra 2018 o ustanovitvi Skupnega podjetja za evropsko visokozmogljivostno računalništvo (UL L 252, 8.10.2018, str. 1).

³ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/sl/news/commission-launches-ai-innovation-package-support-artificial-intelligence-startups-and-smes>.

Komisija je 9. aprila 2025 začela izvajati akcijski načrt za celino umetne inteligence⁴⁵, da bi Evropa postala vodilna svetovna sila na področju umetne inteligence. Osrednji steber te strategije je krepitev vseevropske infrastrukture za učenje naprednih umetnointeligenčnih modelov, s čimer se bo koncept tovarn umetne inteligence iz leta 2024 dvignil na višjo raven.

Pričakuje se, da bodo za razvoj naslednje generacije najnaprednejših umetnointeligenčnih modelov potrebni obsežni objekti z vsaj tri- do štirikrat večjim številom najnaprednejših procesorjev za umetno inteligenco, kot jih je zdaj na voljo v najzmogljivejših tovarnah umetne inteligence, ob upoštevanju zmogljivosti za proizvodnjo električne energije ter porabe energije in vode ter krožnosti. Ti objekti bodo sposobni razvijati, učiti in uvajati zelo velike umetnointeligenčne modele in aplikacije v doslej nepredstavljenem obsegu (npr. umetnointeligenčne modele z več sto milijoni parametrov).

Gigatovarne umetne inteligence bodo evropskim raziskovalcem, podjetnikom, javnemu sektorju in industriji zagotovile računalniško infrastrukturo za umetno inteligenco svetovnega razreda. Okrepile bodo evropsko industrijo, omogočile razvoj povsem novih umetnointeligenčnih rešitev ter zagotovile konkurenčnost in suverenost EU kot celine umetne inteligence v skladu s kompasom za konkurenčnost⁶. Javni interes za sovlaganje v gigatovarne umetne inteligence z industrijskimi akterji je v razširitvi in krepitvi evropske računalniške infrastrukture za umetno inteligenco, da se bo lahko naslednja generacija umetnointeligenčnih modelov in aplikacij za znanstveno, javno in industrijsko uporabo razvijala, uvajala in uporabljala v Evropi. Tako kot tovarne umetne inteligence bodo tudi gigatovarne umetne inteligence pod posebnimi pogoji dostopa odprte za raziskovalce, deležnike iz javnega sektorja, zagonska podjetja in industrijo v državah članicah.

Obstoječi mehanizmi iz Uredbe 2021/1173 danes niso v celoti prilagojeni za podporo vzpostavitvi gigatovarn umetne inteligence. Zato je potrebna ciljno usmerjena sprememba, da se Skupnemu podjetju EuroHPC zagotovi potrebna pravna podlaga za izpolnjevanje zavez glede vzpostavitve gigatovarn umetne inteligence v Evropi. S spremembo bo Skupno podjetje izrecno pooblašeno za izvajanje dejavnosti za vzpostavitev gigatovarn umetne inteligence, pri čemer se bodo upoštevale tudi njihove posebnosti.

Sprememba je tudi priložnost za uvedbo strateških določb, povezanih s kvantnimi tehnologijami, v skladu z evropsko strategijo za kvantno tehnologijo. Kvantne tehnologije, ki vključujejo kvantno računalništvo, komunikacijo, zaznavanje in meroslovje, postajajo strateško področje Unije, s potencialom za preoblikovanje ključnih panog in družbenih aplikacij ter velikim vplivom na industrijsko konkurenčnost in tehnološko suverenost Unije. Unija je na tem področju izvedla znatne naložbe. Zdaj je treba še naprej usklajevati in izvajati vseevropsko agendo za kvantne raziskave, inovacije in industrializacijo, ki izkorišča obstoječe prednosti in usklajuje vsa prizadevanja, povezana s skupnimi prednostnimi nalogami. Za Evropo postaja vse pomembnejše, da svojo znanstveno odličnost in inovacijski potencial pretvori v dejanske tržne priložnosti ter tako prispeva k ciljem kompasa za konkurenčnost.

S to spremembo bodo okrepljene sedanje pristojnosti Skupnega podjetja EuroHPC na področju kvantnih tehnologij za:

⁴ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij, Akcijski načrt za celino umetne inteligence (COM/2025/165 final).

⁵ [Uredba Sveta \(EU\) 2024/1732](#).

⁶ https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/competitiveness-compass_sl.

- zagotavljanje podpore razvoju celovitega evropskega kvantnega ekosistema, ki zajema raziskave, inovacije, uvajanje infrastrukture, znanja in spretnosti ter industrijske zmogljivosti,
- zagotavljanje sinergij med kvantnimi in klasičnimi infrastrukturami visokozmogljivostnega računalništva, zlasti za hibridne sisteme, simulacije in platforme za skupni razvoj,
- spodbujanje tehnološke suverenosti Evrope s krepitvijo zmogljivosti na področju komponent, ki omogočajo kvantno tehnologijo, in zmanjševanjem odvisnosti na ključnih področjih.

- **Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike**

Cilj tega predloga je razširiti področje uporabe Uredbe Sveta 2024/1732, da se Uniji omogoči odzivanje na nove tehnološke razvojne trende in strateške zahteve, zlasti znatno povečanje računalniške zmogljivosti, optimizirane za umetno inteligenco, v Evropi, ter uskladitev držav članic glede skupnih prednostnih nalog na področju kvantnih tehnologij z odpravo obstoječe razdrobljenosti kvantnih programov med državami v Uniji.

- **Skladnost z drugimi politikami Unije**

Ta predlog je v celoti skladen z drugimi politikami Unije, zlasti s politikami, sprejetimi v okviru prednostne naloge Komisije „Uspešna in konkurenčna Evropa“.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

- **Pravna podlaga**

Pravna podlaga pobude za Skupno podjetje sta člen 187 in prvi odstavek člena 188 Pogodbe o delovanju Evropske unije.

- **Subsidiarnost (za neizključno pristojnost)**

Načelo subsidiarnosti se uporablja, če predlog ne spada v izključno pristojnost Unije.

Uredba Sveta (EU) 2021/1173 zajema načelo subsidiarnosti, saj države članice ne morejo zadovoljivo doseči njenih ciljev, tj. krepitve raziskovalnih in inovacijskih zmogljivosti, pridobitve superračunalnikov in kvantnih računalnikov ter dostopa prek Skupnega podjetja do infrastrukture na področju visokozmogljivostnega in kvantnega računalništva ter podatkov po vsej Uniji, temveč se ti cilji zaradi preprečevanja nepotrebnega podvajanja, ohranjanja kritične mase in zagotavljanja optimalne uporabe javnega financiranja lažje dosežejo na ravni Unije.

Za uresničitev ambicij glede vodilnega položaja v industriji in akcijskega načrta za celino umetne inteligence je v uredbi o ustanovitvi Skupnega podjetja določeno, da je potrebna ciljno usmerjena sprememba, ki bo Skupnemu podjetju EuroHPC omogočila, da upošteva posebnosti gigatovarn umetne inteligence in izvaja strategijo EU za kvantno tehnologijo.

Zaradi narave kvantnih tehnologij in umetne inteligence ter obsega naložb, potrebnih za gigatovarne umetne inteligence in kvantne tehnologije, je vodilni položaj Evrope na področju teh kritičnih tehnologij mogoče ohraniti le s skupnim ukrepanjem na ravni Unije.

- **Sorazmernost**

Predlagana sprememba je v skladu z načelom sorazmernosti iz člena 5(4) Pogodbe o Evropski uniji.

- **Izbira instrumenta**

Za ustanovitev in delovanje Skupnega podjetja, v katerem sodeluje Unija, je potrebna uredba Sveta, za katero se zdaj predlaga sprememba.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z DELEŽNIKI IN OCEN UČINKA

- **Naknadne ocene/preverjanja primernosti obstoječe zakonodaje**

To je sprememba obstoječe uredbe. Predlagana ciljno usmerjena sprememba Uredbe Sveta (EU) 2021/1173 je edini način za izpolnitev politične zaveze, ki jo je predsednica Ursula von der Leyen napovedala na vrhu o umetni inteligenci februarja 2025 glede vzpostavitev gigatovarn umetne inteligence ter izvajanja strategije EU za kvantno tehnologijo. Naknadna ocena ali ocena učinka ni bila izvedena.

- **Posvetovanja z deležniki**

Z deležniki so bila opravljena obsežna posvetovanja za namene sprememb v zvezi z gigatovarnami umetne inteligence:

- razprava s sodelujočimi državami v Skupnem podjetju EuroHPC v upravnem odboru EuroHPC,
- strukturirane razprave s ključnimi javnimi in zasebnimi akterji, pomembnimi za pobudo, vključno s predstavniki vlad, podjetji Unije in mednarodnimi podjetji ter zasebnimi in javnimi institucijami za financiranje, kot je skupina Evropske investicijske banke,
- razpis za prijavo interesa, ki je potekal od 9. aprila do 20. junija 2025. S tem razpisom so se zbirale zamisli iz vse Evrope, kar je pomagalo prepoznati potencialne konzorcije in zbrati vpoglede, potrebne za izpolnitev okvira za razvoj gigatovarne umetne inteligence.

Zaradi zelo ciljno usmerjene narave sprememb Uredbe, ki Skupno podjetje EuroHPC že pooblašča za delovanje na področju umetne inteligence in kvantnih tehnologij, ni potrebe po izvedbi ocene učinka.

Za kvantne tehnologije sprememba odraža prispevke, zbrane z javnim pozivom k predložitvi dokazov, izvedenim v okviru priprave evropske strategije za kvantne tehnologije.

V okviru tega posvetovanja, ki ga je začela Evropska komisija, so bili zbrani prispevki širokega spektra deležnikov, vključno z raziskovalnimi organizacijami, predstavniki industrije, nacionalnimi organi in civilno družbo, ter poudarjen pomen usklajenega ukrepanja Unije za podporo razvoju celovitega kvantnega ekosistema. Opredeljene so bile naslednje ključne prednostne naloge: dolgoročne naložbe v raziskave, razvoj infrastrukture, znanja in spretnosti ter izobraževanje, industrijsko uporabo ter mednarodno sodelovanje.

Dodatni prispevki so bili prejeti tudi prek naslednjih dveh kanalov:

- razprave s predstavniki (strokovne) koordinacijske skupine za kvantno tehnologijo⁷, v kateri sodelujejo vse države članice,
- intenzivno sodelovanje s strokovnimi delovnimi skupinami iz vseh držav članic, ki so bile ustanovljene pod koordinacijo koordinacijske skupine za kvantno tehnologijo. Strokovne delovne skupine so izdale poročilo⁸ s predstavitev sklopa skupnih strateških prednostnih nalog in priporočil, ki usmerjajo razvoj kvantnih tehnologij v Evropi.

Ti prispevki so pripomogli k vključitvi kvantnih tehnologij v to spremembo ter zagotovili skladnost s pričakovanji deležnikov in širšo strateško usmeritvijo Unije na področju digitalnih tehnologij.

4. PRORAČUNSKE POSLEDICE

Dodatna sredstva iz programa Obzorje Evropa, Instrumenta za povezovanje Evrope in programa Digitalna Evropa bodo usmerjena v Skupno podjetje EuroHPC za uvajanje gigatovarn umetne inteligence in izvajanje strategije Unije za kvantno tehnologijo.

5. DRUGI ELEMENTI

• Natančnejša pojasnitev posameznih določb predloga

S spremembo Uredbe se razširja njeno področje uporabe, da bi se razširil cilj Skupnega podjetja v zvezi z razvojem in upravljanjem gigatovarn umetne inteligence v Evropi, ki bodo povezane s tovarnami umetne inteligence.

Cilj se nanaša na edinstvene premisleke in zahteve, povezane z vzpostavitvijo takšnih izjemno obsežnih podatkovnih in računalniških infrastrukturnih zmogljivosti za umetno inteligenco, ki so potrebne za učenje in uvajanje zelo velikih umetnointeligenčnih modelov in aplikacij v Uniji. Pojasniti bi bilo treba, da se s spremembami uvaja vključitev gigatovarn umetne inteligence na področje uporabe Uredbe.

Ta sprememba je odziv na pomemben tehnološki razvoj na področju umetne inteligence, do katerega je prišlo od začetka veljavnosti prvotne uredbe leta 2021 in od prejšnje spremembe leta 2024.

Ta razvoj se odraža v spremenjenih členih Uredbe. Člen 2, točka 3d, vsebuje opredelitev gigatovarne umetne inteligence.

V členu 3(2), točka (h), je predstavljen nov cilj, in sicer podpirati vzpostavitev gigatovarn umetne inteligence v podporo nadaljnjemu razvoju visoko konkurenčnega in inovativnega ekosistema umetne inteligence v Uniji.

V členu 4(1), točka (i), je opredeljen nov steber dejavnosti Skupnega podjetja za gigatovarno umetne inteligence.

Člen 5 se spremeni tako, da odraža povečanje in uporabo finančnega prispevka Unije.

Uveden je člen 12b, ki ureja lokacijo gigatovarne umetne inteligence, pogoje za upravičenost javno-zasebnih konzorcijev, ki želijo gostiti gigatovarne umetne inteligence, pravila glede

⁷ <https://ec.europa.eu/transparency/expert-groups-register/screen/expert-groups/consult?lang=sl&groupID=3629>.

⁸ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/sl/library/shaping-european-strategy-quantum-technology-main-orientations-and-recommendations>.

deleža in pogojev sredstev Unije in sodelujočih držav EuroHPC, ki prispevajo k vzpostavitvi gigatovarn umetne inteligence, ocenjevalna merila za izbiro gigatovarn umetne inteligence, merila za čas javnega dostopa itd.

Člen 16(1) se spremeni, da se omogoči uporaba superračunalnikov EuroHPC za civilne in varnostne namene.

S spremembo se bo upoštevalo tudi izvajanje evropske strategije za kvantno tehnologijo s strani Skupnega podjetja EuroHPC.

Dodana je nova opredelitev (člen 2, točka 19a), ki uvaja pojem „nacionalni kompetenčni center za kvantne tehnologije“, ki pomeni pravni subjekt ali konzorcij, ustanovljen v sodelujoči državi, ki ponuja dostop do kvantnih tehnologij, orodij, storitev in infrastrukture. Ti centri so namenjeni zagotavljanju podpore uporabnikom iz industrije, akademskih krogov in javnih uprav ter spodbujanju razvoja znanj in spretnosti, usposabljanja, mreženja in dejavnosti ozaveščanja, povezanih s kvantnimi tehnologijami.

Člen 3(1) se spremeni, da se predstavi posodobljeno poslanstvo Skupnega podjetja za podporo razvoju in uvajanju inovativnih in konkurenčnih superračunalniških sistemov in kvantnih tehnologij, ki so usmerjeni v povpraševanje in potrebe uporabnikov. V členu 3(2), točka (fa), je določen nov cilj Skupnega podjetja, in sicer zagotavljanje podpore najsodobnejšim znanstvenim in uporabnim raziskavam ter inovacijam na področju kvantnih tehnologij.

S spremembo se v členu 4(1) doda tudi nova točka (j), s katero se vzpostavi steber kvantnih tehnologij, ki zajema celoten evropski kvantni ekosistem, vključno s kvantnim računalništvom, simulacijo, komunikacijo, zaznavanjem in meroslovjem.

Obseg ukrepov zajema:

- znanstvene raziskave in tehnološke inovacije na področju kvantnih tehnologij,
- industrializacijo in povečanje obsega kvantnih tehnologij, vključno s podporo zagonskim podjetjem in prebojnim inovacijam,
- razvoj mreže nacionalnih kompetenčnih centrov za kvantne tehnologije, uvajanje kvantnih aplikacij v strateških sektorjih in standardizacija,
- razvoj znanj in spretnosti ter mobilnost, spodbujanje močne in vključujoče kvantne delovne sile,
- mednarodno sodelovanje, usklajeno z zunanjo politiko Unije.

Za pomoč Skupnemu podjetju EuroHPC pri izvajanju strategije za kvantno tehnologijo je v členu 4 Priloge uveden pojem svetovalne skupine za strategijo za kvantno tehnologijo, v členu 14b iste priloge pa so podrobneje opredeljene naloge, ki jih mora izvajati svetovalna skupina za strategijo za kvantno tehnologijo.

2025/0229 (NLE)

Predlog

UREDBA SVETA

o spremembi Uredbe Sveta (EU) 2021/1173 z dne 13. julija 2021 o ustanovitvi Skupnega podjetja za evropsko visokozmogljivostno računalništvo in razveljavitvi Uredbe (EU) 2018/1488

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 187 in člena 188, prvi odstavek, Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju mnenja Evropskega parlamenta⁹,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora¹⁰,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Cilj Uredbe (EU) 2024/1689 Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi harmoniziranih pravil o umetni inteligenci (akt o umetni inteligenci) je izboljšati delovanje notranjega trga z določitvijo enotnega pravnega okvira, zlasti za razvoj, trženje in uporabo umetne inteligence v skladu z vrednotami Unije.
- (2) Od leta 2021, ko je bila sprejeta Uredba Sveta (EU) 2021/1173, je na področju umetne inteligence (UI) prišlo do ogromnega tehničnega napredka, področje pa je na svetovni ravni postalo zelo strateško in sporno. Evropska unija je v ospredju prizadevanj za podporo odgovornim inovacijam na področju umetne inteligence, saj usmerja inovacije, uvaja zaščitne ukrepe in razvija globalno upravljanje.
- (3) Veliki umetnointeligenčni sistemi za splošne namene so postali ključni dejavniki gospodarske konkurenčnosti in inovacij. Postajo ključni za povečanje produktivnosti v različnih sektorjih in preoblikovanje celotnih vrednostnih verig, s čimer določajo prihodnje ustvarjanje gospodarske vrednosti. Pričakuje se, da bo naslednja generacija najnaprednejših umetnointeligenčnih modelov omogočila preskok v zmogljivostih v smeri splošne umetne inteligence, ki bo zmožna opravljati zelo kompleksne in raznovrstne naloge in bo tako dosegla človeške zmogljivosti. Regije, ki bodo sposobne razvijati in uvajati te umetnointeligenčne modele v velikem obsegu, bodo vodilne v svetovnih inovacijah in bodo privabile vrhunske talente. Hkrati sektorji, ki so vodilni v znanosti in industriji, kot so biotehnologija, podnebje, avtomobilska industrija, obramba ter letalska in vesoljska industrija, zahtevajo obsežne računalniške vire za pomembna znanstvena odkritja in industrijske inovacije, ki temeljijo na umetni inteligenci. Sinergije med temi dejavnostmi in dejavnostmi, ki se izvajajo v okviru drugih programov Unije, kot je vesoljski program EU, bodo izkoriščene, pri čemer bodo vzpostavljeni ustrezni zaščitni ukrepi za zaščito strateških interesov Unije in njenih držav članic.
- (4) Najnaprednejše tovarne umetne inteligence v Evropi bodo opremljene s superračunalniki z do 25 000 naprednimi procesorji za umetno inteligenco, kar bo omogočalo le razvoj srednje zmogljivih umetnointeligenčnih modelov. Zato so potrebne znatne naložbe, da bi lahko Evropa prešla na višjo raven računalniških zmogljivosti.
- (5) Komisija je 9. aprila 2025 začela izvajati akcijski načrt za celino umetne inteligence¹¹ za uveljavitev Unije kot vodilne sile na svetu na področju umetne inteligence. Osrednji steber te strategije je krepitev vseevropske infrastrukture za učenje naprednih

⁹ UL C , , str. .

¹⁰ UL C [...], [...], str. [...].

¹¹ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/sl/news/commission-sets-course-europes-ai-leadership-ambitious-ai-continent-action-plan>.

umetnointeligentnih modelov, s čimer se bo koncept tovarn umetne inteligence iz leta 2024 dvignil na višjo raven.

- (6) Pričakuje se, da bodo za razvoj naslednje generacije najnaprednejših umetnointeligentnih modelov potrebni obsežni objekti z vsaj tri- do štirikrat večjim številom najnaprednejših procesorjev za umetno inteligenco, kot jih je zdaj na voljo v najzmogljivejših tovarnah umetne inteligence, ob upoštevanju zmogljivosti za proizvodnjo električne energije ter porabe energije in vode ter krožnosti. Obstoječi mehanizmi iz Uredbe 2021/1173 trenutno niso prilagojeni za podporo vzpostavitvi in delovanju gigatovarn umetne inteligence. Zato je potrebna ciljno usmerjena sprememba, da se Skupnemu podjetju za evropsko visokozmogljivostno računalništvo (v nadaljnjem besedilu: Skupno podjetje) zagotovi potrebna pravna podlaga za izpolnjevanje zavez glede vzpostavitve in upravljanja gigatovarn umetne inteligence v Evropi.
- (7) Krepitev znanstvenih in tehnoloških temeljev Unije je vse pomembnejša za njeno dolgoročno konkurenčnost in strateško avtonomijo. Umetna inteligenca ima potencial, da pospeši znanstvena odkritja in okrepi raziskovalne zmogljivosti na vseh področjih. Zato je bistveno, da imajo zasebni in javni uporabniki umetne inteligence, zlasti MSP in podjetja v razširitveni fazi, v Uniji koristi od superračunalniških infrastruktur svetovnega razreda, da bi ohranili in okrepili vodilni položaj Evrope na področju raziskav in inovacij.
- (8) V kompasu Evropske komisije za konkurenčnost, sprejetem 29. januarja 2025, so opredeljene strateške tehnologije, vključno s kvantnimi tehnologijami in visokozmogljivostnim računalništvom, kot ključni stebri za zagotavljanje tehnološke suverenosti in gospodarske odpornosti Evrope ter njenega vodilnega položaja v svetu. V kompasu je poudarjena potreba po usklajenih naložbah in razvoju ekosistemov na področju raziskav, infrastrukture, industrije ter znanj in spretnosti za okrepitev konkurenčnosti Unije na teh področjih.
- (9) Dopolnjuje ga evropska strategija za kvantno tehnologijo, ki bo sprejeta julija 2025 in določa celovit okvir za pospešitev kvantnih raziskav, inovacij, industrializacije ter uvajanja kvantnih tehnologij in infrastruktur. Njen cilj je vzpostaviti trajnosten in konkurenčen kvantni ekosistem, ki bo zajemal računalništvo, komunikacijo, zaznavanje in meroslovje, z močnim poudarkom na razvoju znanj in spretnosti ter mednarodnem sodelovanju.
- (10) Glede na politični pomen te pobude bi bilo treba zneske, ki so bili prvotno dodeljeni iz programa Obzorje Evropa, programa Digitalna Evropa in Instrumenta za povezovanje Evrope, povečati, da bi Unija lahko dosegla svoj cilj, ob upoštevanju razpoložljivosti proračunskih sredstev.
- (11) Glede na hiter tehnološki razvoj na tem področju in prilagajanje politike Unije na področju umetne inteligence bo v prihodnjih letih morda potrebno znatno dodatno financiranje Unije za gigatovarne umetne inteligence. Ob upoštevanju tega posebnega okvira politike bi morale biti mogoče Skupnemu podjetju zaupati dodatna sredstva Unije, ki presegajo zneske iz člena 5(1). Tak dodatni prispevek bi morali vsaj v enakem znesku zagotoviti tudi člani Skupnega podjetja razen Unije.
- (12) Da bi pospešile razvoj gigatovarn umetne inteligence po vsej Uniji, se lahko države članice odločijo, da bodo preostala sredstva v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost (RRF) uporabile za financiranje svojih nacionalnih prispevkov za gigatovarno umetne inteligence. V ta namen bi bilo treba državam članicam dovoliti,

da Skupnemu podjetju zagotovijo prispevke za podporo projektom gigatovarn umetne inteligence.

- (13) Dodatni prispevki Unije za gigatovarne umetne inteligence iz drugih programov, ki niso navedeni v členu 5(1), bi morali biti prav tako mogoči s podpisom posebnih *ad hoc* sporazumov o prispevkih, pod pogojem, da en ali več članov Skupnega podjetja razen Unije prispevajo sorazmeren delež. V ustrezne sporazume o prispevkih se v skladu z ustreznim delovnim programom Komisije vključita jasen opis predvidene uporabe zaupanih sredstev ter časovni okvir izvajanja.

SPREJEL NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Uredba (EU) 2021/1173 se spremeni:

- (1) člen 2 se spremeni:

- (2) doda se naslednja točka 3c:

„(3c) ‚gigatovarna umetne inteligence‘ ali ‚tovarna umetne inteligence‘ pomeni najsodobnejši obsežen objekt z zadostno zmogljivostjo za upravljanje celotnega življenjskega cikla – razvoja, učenja, izpopolnjevanja in obsežnega sklepanja – zelo velikih umetnointeligenčnih modelov in aplikacij, ki zagotavlja infrastrukturo za superračunalniške storitve, sestavljeno iz računalniške zmogljivosti, optimizirane za umetno inteligenco, podporne infrastrukture podatkovnih centrov (vključno z visoko zmogljivostjo za shranjevanje in visokozmogljivo omrežno povezljivostjo), namenskih varnih okolij za dostop uporabnikov v oblaku ter specializiranih varnih podpornih storitev, usmerjenih v umetno inteligenco, za njeno napredno delovanje, pri čemer jo podpira okoljsko trajnosten sistem oskrbe z energijo.“;

- (3) doda se naslednja točka 3d:

„(3d) ‚konzorcij gigatovarne umetne inteligence‘ pomeni združenje pravnih subjektov, ustrezno ustanovljenih v Uniji, ki se združijo v konzorcij za namen vzpostavitve in upravljanja gigatovarne umetne inteligence ter določijo ustrezne vloge in odgovornosti teh subjektov za celotno življenjsko dobo gigatovarne umetne inteligence, ali nov pravni subjekt, ustanovljen za namen vzpostavitve in upravljanja gigatovarne umetne inteligence, ki ima pravno obliko, priznано v kateri koli državi članici. Konzorcij gigatovarne umetne inteligence se ustanovi za obdobje najmanj petih let. En ali več zasebnih partnerjev takega konzorcija lahko sodelujejo kot zasebni člani Skupnega podjetja.“;

- (4) doda se naslednja točka 3e:

„(3e) ‚koordinator gigatovarne umetne inteligence‘ pomeni pravni subjekt, ki je ustrezno ustanovljen v Uniji in veljavno obstaja v skladu z zakonodajo države članice sedeža, je pravno pooblaščen za zastopanje konzorcija gigatovarne umetne inteligence ter ima pravno sposobnost in pooblastila za sklenitev, izvrševanje in izvajanje sporazuma o gostiteljstvu gigatovarne umetne inteligence; koordinator gigatovarne umetne inteligence ima sedež v Uniji in je pod neposrednim ali posrednim nadzorom pravnih ali fizičnih oseb s sedežem v Uniji, bodisi prek lastniškega deleža bodisi na druge načine, kot so opredeljeni v poglavju IV Uredbe (EU) 2024/1624 in ustreznih načelih konkurenčnega prava Unije. Koordinator je

lahko tudi obstoječi gostiteljski subjekt, ki zastopa sodelujočo državo, ki je država članica, ali gostiteljski konzorcij sodelujočih držav.“;

- (5) doda se naslednja točka 3f:

„(3f) ‚sporazum o gostiteljstvu gigatovarne umetne inteligence‘ pomeni upravni sporazum med Skupnim podjetjem in koordinatorjem gigatovarne umetne inteligence o gostovanju in upravljanju gigatovarne umetne inteligence.“;

- (6) doda se naslednja točka 3g:

„(3g) ‚gostiteljski subjekt gigatovarne umetne inteligence‘ pomeni pravni subjekt, ki ga je konzorcij gigatovarne umetne inteligence določil za gostitelja in upravljavca gigatovarne umetne inteligence in njenih storitev ter ima sedež v sodelujoči državi, ki je država članica.“;

- (7) doda se naslednja točka 3h:

„(3h) ‚sporazum o sodelovanju v zvezi z gigatovarnami umetne inteligence‘ je sporazum med Skupnim podjetjem in tretjo državo, v katerem so določeni pogoji dostopa do gigatovarn umetne inteligence za pravne subjekte, ki so neposredno ali posredno prek lastniškega deleža ali na druge načine pod nadzorom pravnih ali fizičnih oseb s sedežem v zadevni tretji državi.“;

- (8) doda se naslednja točka 19a:

„(19a) ‚nacionalni kompetenčni center za kvantne tehnologije‘ pomeni pravni subjekt ali konzorcij pravnih subjektov, ustanovljen v sodelujoči državi, ki uporabnikom iz industrije, vključno z MSP, akademskih krogov in javnih uprav na zahtevo zagotavlja dostop do kvantnih tehnologij, orodij, aplikacij in storitev ter do nacionalnih ali evropskih kvantnih infrastruktur, poleg tega pa ponuja strokovno znanje, spretnosti, usposabljanje, mreženje in ozaveščanje.“;

- (9) člen 3 se spremeni:

- (10) odstavek 1 se nadomesti z naslednjim:

„Poslanstvo Skupnega podjetja je v Uniji razvijati, vzpostavljati, razširjati in vzdrževati svetovno vodilen ekosistem združene, varne in hiperpovezane infrastrukture superračunalništva, kvantnega računalništva, storitev in podatkov. Podpira tudi razvoj in uvajanje inovativnih in konkurenčnih superračunalniških sistemov, usmerjenih v povpraševanje in uporabnike, ter kvantnih tehnologij in sistemov, ki temeljijo na dobavni verigi, ki bo zagotovila sestavne dele, tehnologije in znanje, ki bodo omejili tveganje motenj, ter razvoj širokega nabora aplikacij, optimiziranih za te sisteme; poleg tega je njegovo poslanstvo razširiti uporabo te superračunalniške infrastrukture na veliko število javnih in zasebnih uporabnikov ter podpreti razvoj ključnih znanj in spretnosti za evropsko znanost in industrijo.“;

- (11) odstavku 2 se doda naslednja točka (fa):

„(fa) podpirati najsodobnejše znanstvene in uporabne raziskave ter inovacije na področju kvantnih tehnologij, njihov prehod ‚iz laboratorija v tovarno‘ ter njihovo uvajanje, uporabo in integracijo v kvantne infrastrukture svetovnega razreda, z namenom vzpostavitve dinamičnega, inovativnega in odpornega kvantnega ekosistema po vsej EU ter zagotavljanja znanstvenega in industrijskega vodstva, konkurenčnosti, strateške avtonomije in tehnološke suverenosti Unije na področju kvantnega računalništva, komunikacije in zaznavanja.“;

- (12) v odstavku 2 se točka (h) nadomesti z naslednjim:

„(h) razvijati in upravljati tovarne umetne inteligence ter podpirati vzpostavitev in dostop do gigatovarn umetne inteligence in njihovih storitev v podporo nadaljnjemu razvoju visoko konkurenčnega in inovativnega ekosistema umetne inteligence v Uniji.“;

- (13) odstavek 3 se nadomesti z naslednjim:

Skupno podjetje prispeva k varovanju interesov Unije pri nakupu superračunalnikov in podpori razvoju in uvajanju tehnologij, sistemov in aplikacij visokozmogljivostnega računalništva in kvantnih tehnologij. Omogoča pristop sooblikovanja za pridobitev superračunalnikov svetovnega razreda, hkrati pa varuje zanesljivost dobavne verige za kupljene tehnologije in sisteme. Prispeva k strateški avtonomiji Unije, podpira razvoj tehnologij in aplikacij, ki krepijo evropske dobavne verige visokozmogljivostnega računalništva in kvantnih tehnologij, ter spodbuja njihovo integracijo v sisteme, ki obravnavajo veliko število znanstvenih, družbenih, okoljskih, industrijskih in varnostnih potreb.“;

- (14) člen 4 se spremeni:

- (15) odstavku 1 se doda naslednja točka (i):

„(i) steber gigatovarn umetne inteligence, ki zajema dejavnosti gigatovarn umetne inteligence, ki so lahko pri svojem delovanju povezane z mrežo tovarn umetne inteligence EuroHPC za zagotavljanje nemotene integracije in izmenjave znanja v evropskem ekosistemu umetne inteligence; ta steber vključuje naslednje dejavnosti:

- (i) zagotavljanje računalniške infrastrukture za umetno inteligenco svetovnega razreda za evropske raziskovalce, podjetnike in industrijo;
- (ii) omogočanje razvoja novih umetnointeligenčnih rešitev v vseh javnih in zasebnih sektorjih ter
- (iii) zagotavljanje konkurenčnosti in suverenosti Unije kot celine umetne inteligence.“;

- (16) odstavku 1 se doda naslednja točka (j):

„(j) steber kvantnih tehnologij, ki obravnava celoten kvantni ekosistem in področja uporabe kvantnega računalništva in simulacije, kvantne komunikacije ter kvantnega zaznavanja in meroslovja ter zagotavlja varnost in odpornost kvantne dobavne verige in njenih omogočitvenih tehnologij. Dejavnosti med drugim obravnavajo:

- (a) znanstvene in tehnološke raziskave in inovacije: spodbujanje raziskovalne odličnosti na področju kvantne znanosti in tehnologije;
- (b) prehod ‚iz laboratorija v tovarno‘ in razvoj ekosistema: podpiranje razvoja in uvajanja najsodobnejših kvantnih infrastruktur; spodbujanje industrializacije kvantnih tehnologij s podpiranjem uporabe kvantnih aplikacij v ključnih javnih in industrijskih sektorjih, zagotavljanje prenosa napredka na vseh kvantnih področjih v dejanske aplikacije, vključno z razvojem vodilnih trgov; spodbujanje evropskih in mednarodnih standardov ter podpiranje razvoja in mreženja nacionalnih kompetenčnih centrov za kvantne tehnologije po vsej Evropi;
- (c) znanja in spretnosti ter talente: razvoj konkurenčne in vključujoče delovne sile na področju kvantnih raziskav in inženirstva z usklajenimi

pobudami za izobraževanje, usposabljanje in mobilnost v ključnih disciplinah in na tehničnih področjih, povezanih s kvantno tehnologijo;

(d) mednarodno sodelovanje: razvijanje mednarodnega sodelovanja na področju kvantnih tehnologij za reševanje svetovnih znanstvenih in družbenih izzivov v skladu s cilji zunanje politike in mednarodnimi zavezami Unije.“;

(17) člen 5 se spremeni:

(18) odstavek 1 se nadomesti z naslednjim:

„Finančni prispevek Unije za Skupno podjetje, vključno z odobritvami EGP, znaša do 3 972 300 000 EUR, vključno z 92 000 000 EUR za upravne stroške, pod pogojem, da je vsaj tako visok tudi prispevek sodelujočih držav, in je okvirno porazdeljen, kot sledi:

(a) do 1 660 000 000 EUR iz programa Obzorje Evropa;

(b) do 2 012 300 000 EUR iz programa Digitalna Evropa;

(c) do 300 000 000 EUR iz Instrumenta za povezovanje Evrope.“;

(19) v odstavku 1 se doda nov pododstavek:

„Dodatna sredstva iz programa Obzorje Evropa, programa Digitalna Evropa in Instrumenta za povezovanje Evrope lahko dopolnjujejo prispevek Unije iz prvega pododstavka, pod pogojem, da je vsaj tako visok tudi prispevek enega ali več članov Skupnega podjetja razen Unije. Tak dodatni prispevek Unije se nameni izključno stebru iz člena 4(1), točka (i). Ta dodatna sredstva se ne upoštevajo pri izračunu največjega finančnega prispevka Unije.“;

(20) odstavek 3 se nadomesti z naslednjim:

„Dodatna sredstva iz katerega koli programa Unije, ki ni naveden v odstavku 1 tega člena in dopolnjuje programe iz navedenega odstavka, se lahko dodelijo Skupnemu podjetju za podporo njegovim stebrom dejavnosti iz člena 4, razen tistih iz člena 4(1), točka (a). Ta dodatna sredstva se ne upoštevajo pri izračunu največjega finančnega prispevka Unije.“;

(21) doda se novi odstavek 4a:

Za prispevke, zaupane Skupnemu podjetju v skladu z odstavkoma 3 in 4 tega člena, se uporabljajo zahteve iz člena 158 Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. Kadar so ti dodatni prispevki Unije povezani s stebrom iz člena 4(1), točka (i), eden ali več članov razen Unije zagotovijo dodatne prispevke, ki so sorazmerni z zneskom prispevkov Unije.“;

(22) odstavek 6 se črta;

(23) odstavek 7 se črta;

(24) odstavek 8 se črta;

(25) doda se naslednji člen 12b:

„Člen 12b

Gigatovarna umetne intelligence

1. Gigatovarna umetne intelligence je v državi članici. Finančno jo podpira partnerstvo med Unijo in eno ali več sodelujočimi državami, ki jih zastopa Skupno podjetje, ter

konzorcijem gigatovarne umetne inteligence, ki lahko vključuje enega ali več dobaviteljev tehnološke infrastrukture, ki jih zakonito zastopa koordinator gigatovarne umetne inteligence.

2. Sodelovanje pravnih subjektov iz nesodelujočih držav v konzorciju gigatovarne umetne inteligence je lahko predmet omejitev ali izključitve, kadar se šteje, da je tako sodelovanje v nasprotju s strateškimi sredstvi, interesi, avtonomijo ali varnostjo Unije. V skladu z Uredbo (EU) 2021/695, Uredbo (EU) 2021/694 in Uredbo (EU) 2021/1153 se lahko z razpisom za prijavo interesa za izbiro konzorcija gigatovarne umetne inteligence sodelovanje v navedenem konzorciju omeji na pravne subjekte s sedežem samo v sodelujočih državah ali na pravne subjekte s sedežem v določenih pridruženih državah okvirnega programa Obzorje Evropa, programa Digitalna Evropa in vseh nadaljnjih ustreznih programov financiranja Unije ali drugih tretjih državah poleg sodelujočih držav. Omejitve in izključitve iz tega odstavka se načeloma ne uporabljajo za pravne subjekte s sedežem v tretjih državah, ki so z Unijo podpisali sporazum o sodelovanju v zvezi z gigatovarnami umetne inteligence ali podoben sporazum. V razpisu za prijavo interesa za izbiro gigatovarne umetne inteligence se lahko določi, da so pravni subjekti v drugih tretjih državah lahko upravičeni, če izpolnjujejo zahteve, ki jih morajo ti pravni subjekti izpolnjevati, da se zagotovita zaščita varnostnih interesov Unije in držav članic ter zaščita tajnih dokumentov in informacij. Te zahteve se določijo v programu dela.
3. Konzorcij gigatovarne umetne inteligence je upravičen do izrecne predložitve ustreznega dokazila o zavezi države članice, v kateri ima gostiteljski subjekt gigatovarne umetne inteligence sedež, ali pristojnih organov sodelujočih držav konzorcija gigatovarne umetne inteligence.
4. Finančni prispevek Unije iz člena 5 krije do 17 % naložb v osnovna sredstva, namenjena celotni računalniški infrastrukturi za gigatovarno umetne inteligence, ali vnaprej dogovorjenega zjamčenega nakupa časa dostopa do gigatovarne umetne inteligence, enakovrednega zakupljeni zmogljivosti naložb v osnovna sredstva. Ena ali več sodelujočih držav bi morale zagotoviti najmanj enak prispevek kot Unija. Preostale naložbe in stroške poslovanja gigatovarne umetne inteligence krije konzorcij gigatovarne umetne inteligence.
5. Izbrana tovarna umetne inteligence se lahko znatno razširi in postane gigatovarna umetne inteligence. V takem primeru se finančna podpora Unije, ki je že zagotovljena za to tovarno umetne inteligence, šteje kot del prispevka Unije k naložbam v osnovna sredstva, namenjena računalniški infrastrukturi za gigatovarno umetne inteligence. Sporazum o gostiteljstvu tovarne umetne inteligence iz člena 10 se po potrebi ustrezno spremeni. Dodatne naložbe v zadevno tovarno umetne inteligence, da bi postala gigatovarna umetne inteligence, ter stroški poslovanja gigatovarne umetne inteligence se krijejo iz sredstev konzorcija gigatovarne umetne inteligence.
6. Sodelujoče države, ki so države članice, lahko v medsebojnem dogovoru s Skupnim podjetjem svoje prostovoljne prispevke, vključno s tistimi iz odstavka 4 tega člena in vsemi drugimi poleg njih, v celoti ali delno usmerijo v določeno gigatovarno umetne inteligence prek Skupnega podjetja, ki nato ta sredstva upravlja in jih v njihovem imenu izplača imenovani gigatovarni umetne inteligence.
7. Skupno podjetje je lastnik dela računalniške infrastrukture gigatovarne umetne inteligence, ki ustreza prispevku Unije iz odstavkov 4 in 5. Trajanje tega lastništva ali zakupljene zmogljivosti iz odstavka 4 je najmanj pet let od začetka delovanja

gigatovarne umetne inteligence in je podrobneje opredeljeno v sporazumu o gostiteljstvu gigatovarne umetne inteligence. To obdobje se podaljša v primeru temeljite nadgradnje računalniške infrastrukture gigatovarne umetne inteligence. Brez poseganja v prenehanje Skupnega podjetja iz člena 23(4) statuta se to lastništvo prenese v skladu s sporazumom o gostiteljstvu gigatovarne umetne inteligence ali podaljša za dogovorjeno obdobje pod pogoji, določenimi v sporazumu o gostiteljstvu gigatovarne umetne inteligence. V primeru prenosa lastništva na konzorcij gigatovarne umetne inteligence se preostala vrednost računalniške infrastrukture gigatovarne umetne inteligence pretvori v enakovredne pravice dostopa za Unijo. Če se lastništvo v skladu s sporazumom o gostiteljstvu ne prenese na konzorcij gigatovarne umetne inteligence, temveč se sprejme odločitev o razgradnji, zadevne stroške krije konzorcij gigatovarne umetne inteligence.

8. Pravice dostopa Unije in sodelujočih držav v gigatovarni umetne inteligence so neposredno sorazmerne z njihovimi finančnimi prispevki v naložbe v osnovna sredstva računalniške infrastrukture gigatovarne umetne inteligence ali z vnaprej dogovorjenim zajamčenim nakupom časa dostopa do gigatovarne umetne inteligence.
9. Upravni odbor Skupnega podjetja določi:
 - (a) pogoje časa dostopa Unije do gigatovarn umetne inteligence;
 - (b) posebna pravila za pogoje dostopa do gigatovarn umetne inteligence, ki se nanašajo na dodelitev časa dostopa za projekte in dejavnosti, ki se štejejo za strateške za Unijo.
10. Pri določanju pogojev za čas dostopa Unije v skladu z odstavkom 9 upravni odbor zagotovi, da:
 - (a) se dostop odobri uporabnikom, ki prebivajo, imajo sedež ali se nahajajo v državi članici ali tretji državi, pridruženi programu Digitalna Evropa, programu Obzorje Evropa ali Instrumentu za povezovanje Evrope;
 - (b) je dostop za uporabnike iz subjektov javnega prava brezplačen. Prav tako je brezplačen za industrijske uporabnike pri uporabah za dejavnosti na področju raziskav in inovacij, ki se financirajo iz programa Obzorje Evropa, programa Digitalna Evropa ali Instrumentu za povezovanje Evrope, ter za industrijske uporabnike, katerim je bil v okviru programa Obzorje Evropa ali programa Digitalna Evropa podeljen pečat odličnosti, pa tudi za zasebne dejavnosti MSP in zagonskih podjetij na področju inovacij;
 - (c) dostop vključuje rezervirane računske vire, posebej namenjene raziskovalnim projektom, ki jih financira EU, s čimer se zagotavljata zagotovljena razpoložljivost in prednostna obravnava pri razporejanju.
11. Upravni odbor spremlja delež časa dostopa Unije za različne vrste uporabnikov, opredeljene v točki (a) odstavka 10. Če obstaja veliko neravnovesje deležev časa dostopa med različnimi vrstami uporabnikov in povpraševanjem, sprejme ustrezne popravne ukrepe za odpravo tega neravnovesja.
12. Za prispevke Unije ali sodelujočih držav veljajo pogoji, ki zagotavljajo zaščito strateških interesov Unije. Posebni pogoji iz tega odstavka se določijo v posebnem sporazumu o gostiteljstvu gigatovarne umetne inteligence med Skupnim podjetjem in konzorcijem gigatovarne umetne inteligence. Sporazum o gostiteljstvu gigatovarne umetne inteligence ureja pravo Unije, ki ga v zvezi z vsemi zadevami, ki jih ne

zajemajo ta uredba ali drug pravni akt Unije, dopolnjuje pravo države članice, v kateri ima gostiteljski subjekt sedež. V sporazumu o gostiteljstvu gigatovarne umetne inteligence:

- (a) je podrobno opredeljena lastniška in upravljavska struktura gigatovarne umetne inteligence;
- (b) so navedene določbe, ki zagotavljajo učinkovit nadzor in preverjanje gigatovarne umetne inteligence s strani Unije za zaščito strateških sredstev, interesov, avtonomije ali varnosti Unije;
- (c) so določeni finančni prispevki Unije, sodelujočih držav ter javnih in/ali zasebnih partnerjev konzorcija gigatovarne umetne inteligence, vključno z zagotovljenim časom dostopa do gigatovarne umetne inteligence iz odstavka 8, kot je ustrezno, in njegovim trajanjem;
- (d) so po potrebi navedeni vsi drugi interesi Unije, ki izhajajo iz naložb Unije, ki jih urejajo posebni sporazumi o naložbah med konzorcijem gigatovarne umetne inteligence in programom InvestEU;
- (e) so določeni pogoji za upravičenost uporabnikov gigatovarne umetne inteligence, ki niso iz Unije; ti morajo izpolnjevati enake pogoje za upravičenost, kot so določeni v odstavku 2;
- (f) so opredeljeni podrobni pogoji za dostop uporabnikov Unije in načini obračunavanja časa dostopa do storitev gigatovarne umetne inteligence;
- (g) je opredeljena kakovost storitev, ponujenih uporabnikom Skupnega podjetja pri upravljanju gigatovarne umetne inteligence, kot je določena v sporazumu o ravni storitve, ki je vključen v sporazum o gostiteljstvu gigatovarne umetne inteligence;
- (h) so opredeljeni načini pridobivanja, delovanja in uporabe podatkovne in računalniške infrastrukture gigatovarne umetne inteligence, vključno z zahtevami uporabnikov iz javnega sektorja, kadar je to ustrezno; kadar konzorcij gigatovarne umetne inteligence vključuje enega ali več dobaviteljev tehnološke infrastrukture, sporazum o gostiteljstvu gigatovarne umetne inteligence vključuje zagotavljanje okrepljenih zaščitnih ukrepov proti nasprotju interesov v zvezi s temi dobavitelji;
- (i) so določeni pogoji za prenos lastništva iz odstavka 7, kadar je to ustrezno;
- (j) so podrobno opredeljeni razširitev lastništva ali vnaprej dogovorjenega zagotovljenega kupljenega časa dostopa, kot je ustrezno, in po potrebi pogoji za postopno opuščanje gigatovarne umetne inteligence;
- (k) so določeni pogoji glede odgovornosti za upravljanje gigatovarne umetne inteligence, kadar je to ustrezno;
- (l) je določena obveznost gostiteljskega subjekta gigatovarne umetne inteligence, da upravnemu odboru do 31. januarja vsako leto predloži revizijsko poročilo in podatke o uporabi časa dostopa Unije iz prejšnjega proračunskega leta;
- (m) je vključena arbitražna klavzula v smislu člena 272 PDEU, ki Sodišču Evropske unije podeljuje pristojnost za vse zadeve, ki jih zajema sporazum o gostiteljstvu.

13. Gigatovarna umetne inteligence vključuje organ javnega upravljanja, ki ga sestavljajo predstavniki Komisije in sodelujočih držav, ki zagotavljajo javna sredstva za določeno gigatovarno umetne inteligence. Brez poseganja v upravljavsko in operativno avtonomijo konzorcija gigatovarne umetne inteligence ter za zagotovitev usklajenosti s cilji javnega interesa, na katerih temelji javno financiranje, je za naslednje elemente potrebna izrecna predhodna odobritev imenovanega organa javnega upravljanja:
- (a) vse predlagane sporazume o dostopu s subjekti iz tretjih držav, ki bi lahko vzbudili pomisleke glede strateških sredstev, interesov, avtonomije ali varnosti Unije;
 - (b) bistvene spremembe pravne in finančne strukture ali nadzora, ki vplivajo na interese Unije ali sodelujočih držav, kot so sprememba končnega lastništva ali nadzora nad gigatovarno umetne inteligence, kakršnakoli selitev kritičnih sredstev zunaj Unije ali pomembne odločitve o finančnem prestrukturiranju;
 - (c) bistveno spremembo strateškega namena gigatovarn umetne inteligence.
14. Na podlagi razpisa za prijavo interesa upravni odbor Skupnega podjetja s pravičnim in preglednim postopkom izbire konzorcij gigatovarne umetne inteligence ob podpori skupine neodvisnih strokovnjakov in akreditirane finančne institucije, ki jo za ocenjevanje imenuje upravni odbor, med drugim na podlagi naslednjih meril:
- (a) tehnična ocena:
 - (1) cilji in tehnična kakovost predloga;
 - (2) kakovost delovnega načrta;
 - (3) kakovost fizične, informacijskotehnološke in omrežne infrastrukture;
 - (4) trajnostnost in energijska učinkovitost;
 - (5) izkušnje in strokovno znanje konzorcija pri vzpostavljanju podobnih obsežnih objektov;
 - (b) možen vpliv:
 - (1) kakovost storitve, vključno z varnostjo in zanesljivostjo;
 - (2) vpliv na evropski ekosistem umetne inteligence;
 - (3) dodana vrednost EU;
 - (c) finančna izvedljivost:
 - (1) naložbene zaveze sodelujočih držav in konzorcija gigatovarne umetne inteligence;
 - (2) kakovost in finančna vzdržnost predlaganega poslovnega modela (vključno s skrbnim pregledom, ki ga opravi imenovana akreditirana finančna institucija).
15. Kadar konzorcij ne vključuje enega ali več dobaviteljev tehnološke infrastrukture, dobavitelje za gigatovarno umetne inteligence izbire konzorcij gigatovarne umetne inteligence na podlagi pravičnih in preglednih razpisnih specifikacij, v katerih se upoštevajo splošne systemske specifikacije in zlasti zahteve uporabnikov iz javnega sektorja, ki jih Unija določi v razpisu za prijavo interesa in so podrobneje opredeljene v sporazumu o gostiteljstvu gigatovarne umetne inteligence. Izbor temelji na pravičnih, odprtih in preglednih merilih, zagotavlja dodano vrednost EU

ter obravnava varnost in odpornost dobavne verige. Izbrani ponudniki izpolnjujejo pogoje za upravičenost iz odstavka 2.

16. Skupno podjetje lahko sklene okvirne pogodbe za zagotavljanje bistvenih in zelo iskanih komponent, kot so napredni procesorji za umetno inteligenco. Konzorciji gigatovarn umetne inteligence lahko za svoja javna naročila uporabijo okvirne pogodbe iz tega odstavka.“;

(26) člen 16 se spremeni:

(27) odstavek 1 se nadomesti z naslednjim:

„Brez poseganja v člen 17(9) je uporaba superračunalnikov EuroHPC dovoljena uporabnikom aplikacij iz javnega in zasebnega sektorja. Razen v primeru industrijskih superračunalnikov EuroHPC je njihova uporaba namenjena predvsem raziskavam in inovacijam, ki spadajo v programe javnega financiranja, aplikacijam v javnem sektorju in zasebnim dejavnostim MSP na področju inovacij, kjer je to primerno.“.

Priloga

Priloga se spremeni:

(28) člen 3 Priloge se spremeni:

(29) odstavek 2 se spremeni:

„Vsaka prošnja države članice ali tretje države, pridružene programu Obzorje Evropa ali programu Digitalna Evropa, za članstvo v Skupnem podjetju se naslovi na upravni odbor. Države kandidatke zagotovijo pisno obvestilo, da sprejemajo ta statut in vse druge določbe, ki urejajo delovanje Skupnega podjetja. Kandidatke navedejo tudi, zakaj so zaprosile za članstvo v Skupnem podjetju in kako je njihova nacionalna strategija superračunalništva ali kvantne tehnologije usklajena s cilji Skupnega podjetja. Upravni odbor oceni prošnjo, pri čemer upošteva ustreznost in morebitno dodano vrednost kandidatke pri uresničevanju poslanstva in ciljev Skupnega podjetja, ter lahko pred odobritvijo prošnje zahteva pojasnila glede kandidature.“;

(30) člen 4 Priloge se spremeni:

(31) v odstavku 1 se doda naslednja točka (d):

„(d) svetovalna skupina za strategijo za kvantno tehnologijo.“;

(32) člen 5 Priloge se spremeni:

(33) doda se naslednji odstavek 3:

„3. Za kvantni steber dejavnosti sodelujoče države imenujejo predstavnika iz svojih pristojnih organov na področju kvantnih tehnologij.“;

(34) člen 6 Priloge se spremeni:

(35) doda se naslednji odstavek 5a:

„5a. Za naloge iz člena 7(4a) tega statuta in za vsako gigatovarno umetne inteligence se glasovalne pravice sodelujočih držav razdelijo sorazmerno z njihovimi prevzetimi finančnimi prispevki in njihovimi prispevki v naravi za zadevno

gigatovarno umetne inteligence do konca veljavnosti sporazuma o gostiteljstvu gigatovarne umetne inteligence; prispevki v naravi se upoštevajo le, če jih je predhodno potrdil neodvisni strokovnjak ali revizor.

Za namene tega odstavka se odločitve upravnega odbora sprejemajo z večino vsaj 75 % vseh glasov, vključno z glasovi odsotnih članov.“;

(36) doda se naslednji odstavek 6:

„6. Za naloge iz člena 7(5), (5a), (6) in (7) tega statuta se odločitve upravnega odbora sprejemajo v dveh fazah.“;

(37) člen 7 Priloge se spremeni:

(38) doda se naslednji odstavek 4a:

„4a. Upravni odbor opravlja naslednje naloge, povezane z gigatovarnami umetne inteligence iz člena 12b te uredbe:

- (a) obravnava in sprejme večletni strateški program, ki se nanaša na vzpostavitev gigatovarn umetne inteligence iz člena 18(1) tega statuta;
- (b) obravnava in sprejme del letnega delovnega programa, ki se nanaša na vzpostavitev gigatovarn umetne inteligence in izbor konzorcijev gigatovarn umetne inteligence ter ustrezne ocene odhodkov;
- (c) odobri objavo razpisov za prijavo interesa v skladu z letnim programom dela;
- (d) odobri izbor konzorcijev gigatovarn umetne inteligence, ki bodo vzpostavili in upravljali gigatovarne umetne inteligence;
- (e) določi pogoje za čas dostopa Unije do gigatovarn umetne inteligence;
- (f) odobri vse razpise, povezane z vzpostavitvijo gigatovarne umetne inteligence, ki so bili izbrani za financiranje;
- (g) odobri okvirne pogodbe, ki jih je sklenilo Skupno podjetje EuroHPC za zagotavljanje bistvenih in zelo iskanih komponent gigatovarn umetne inteligence.“;

(39) doda se naslednji odstavek 5a:

„5a. Za kvantni steber dejavnosti se uporabljajo določbe člena 7(5) tega statuta, razen za dejavnosti, povezane s pridobitvijo in upravljanjem kvantnih računalnikov, za katere se uporabljajo določbe člena 7(4) tega statuta.“;

(40) člen 10 Priloge se spremeni:

(41) odstavek 1 se spremeni:

„Industrijski in znanstveni svetovalni odbor sestavljajo svetovalna skupina za raziskave in inovacije, svetovalna skupina za infrastrukturo in svetovalna skupina za strategijo za kvantno tehnologijo.“;

(42) doda se naslednji odstavek 7:

„7. Svetovalno skupino za strategijo za kvantno tehnologijo sestavlja največ dvanajst članov, od katerih jih največ šest imenujejo zasebni člani ob upoštevanju njihovih finančnih zavez do skupnega podjetja, največ šest pa upravni odbor v skladu s členom 7(3), točka (k), tega statuta.“;

(43) doda se naslednji člen 12a:

„Člen 12a

Delovanje svetovalne skupine za strategijo za kvantno tehnologijo

1. Svetovalna skupina za strategijo za kvantno tehnologijo se sestane vsaj dvakrat letno.
2. Svetovalna skupina za strategijo za kvantno tehnologijo lahko po potrebi imenuje delovne skupine, ki jih skupaj usklajuje en ali več članov.
3. Svetovalna skupina za strategijo za kvantno tehnologijo izvoli svojega predsednika.
4. Svetovalna skupina za strategijo za kvantno tehnologijo sprejme svoj poslovnik, vključno z imenovanjem subjektov v sestavi, ki jo zastopajo, in določitvijo obdobja, za katero so imenovani.“;

(44) doda se naslednji člen 14a:

„Člen 14a

Naloge svetovalne skupine za strategijo za kvantno tehnologijo

1. Svetovalna skupina za strategijo za kvantno tehnologijo:
 - (a) pripravi svoj prispevek k osnutku večletnega strateškega programa v zvezi z dejavnostmi na področju kvantnih tehnologij iz člena 20 tega statuta ter ga redno pregleduje v skladu s spremembami znanstvenega, industrijskega in političnega povpraševanja;
 - (b) organizira javna posvetovanja, odprta za vse javne in zasebne deležnike, ki jih zanima področje kvantnih tehnologij, da jih obvešča in pridobi povratne informacije o osnutku večletnega strateškega programa in pripadajočem osnutku programa dela za dejavnosti na področju kvantnih tehnologij za zadevno leto.
 - (c) Prispevek k osnutku večletnega strateškega programa iz odstavka 1 obravnava:
 - (d) strateške prednostne naloge na področju raziskav, inovacij, uvajanja in infrastrukture za razvoj in uvedbo kvantnih tehnologij ter njihovo integracijo v evropski digitalni ekosistem, za podporo odpornosti, tehnološki suverenosti in strateški avtonomiji Unije, ob upoštevanju možnosti dvojne rabe takih tehnologij;
 - (e) morebitne dejavnosti mednarodnega sodelovanja na področju kvantnih tehnologij, ki prinašajo dodano vrednost in so v skupnem interesu, ob hkratnem zagotavljanju usklajenosti z vrednotami in varnostnimi interesi Unije;

- (f) prednostne naloge na področju usposabljanja, izobraževanja in razvoja delovne sile za obravnavanje ključnih kompetenc ter vrzeli v znanjih in spretnostih na področju kvantnih tehnologij, vključno z ozaveščenostjo o varnostno občutljivih aplikacijah;
 - (g) pridobitev, uvajanje in upravljanje kvantnih infrastruktur, vključno z medsebojno povezavo in združevanjem z infrastrukturami visokozmogljivostnega računalništva ter drugimi digitalnimi infrastrukturami, kot so kvantne komunikacije in kvantno zaznavanje;
 - (h) ukrepe za krepitev zmogljivosti, interoperabilnost, standardizacijo in varnost na področju kvantnih tehnologij s posebnim poudarkom na tveganjih v zvezi z dvojno rabo ter zaščito strateških sredstev, interesov, avtonomije ali varnosti Unije.“;
- (45) člen 16 Priloge se spremeni:
- Proračunske obveznosti Skupnega podjetja se lahko razdelijo na letne obroke. Od januarja 2025 vsaj 20 % skupnega proračuna za preostala leta ni kritih z letnimi obroki.“.

Člen 40

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju,

<i>Za Evropski parlament</i> <i>predsednica</i>	<i>Za Svet</i> <i>predsednik</i>
--	---

OCENA FINANČNIH POSLEDIC IN DIGITALNIH RAZSEŽNOSTI **ZAKONODAJNEGA PREDLOGA**

1.	OKVIR PREDLOGA/POBUDE.....	3
1.1	Naslov predloga/pobude.....	3
1.2	Zadevna področja	3
1.3	Cilji.....	3
1.3.1	Splošni cilji	3
1.3.2	Specifični cilji	3
1.3.3	Pričakovani rezultati in posledice	3
1.3.4	Kazalniki smotrnosti	3
1.4	Ukrep, na katerega se predlog/pobuda nanaša	4
1.5	Utemeljitev predloga/pobude	4
1.5.1	Potrebe, ki jih je treba zadovoljiti kratkoročno ali dolgoročno, vključno s podrobno časovnico za uvajanje ustreznih ukrepov za izvajanje pobude	4
1.5.2	Dodana vrednost ukrepanja EU (ki je lahko posledica različnih dejavnikov, npr. boljšega usklajevanja, pravne varnosti, večje učinkovitosti ali dopolnjevanja). Za namene tega oddelka je „dodana vrednost ukrepanja EU“ vrednost, ki izhaja iz ukrepanja EU in predstavlja dodatno vrednost poleg tiste, ki bi jo sicer ustvarile države članice same.....	4
1.5.3	Spoznanja iz podobnih izkušenj v preteklosti.....	4
1.5.4	Skladnost z večletnim finančnim okvirom in možne sinergije z drugimi ustreznimi instrumenti	5
1.5.5	Ocena različnih razpoložljivih možnosti financiranja, vključno z možnostmi za prerazporeditev.....	5
1.6	Trajanje predloga/pobude in finančnih posledic	6
1.7	Načrtovani načini izvrševanja proračuna	6
2.	UKREPI UPRAVLJANJA	8
2.1	Pravila o spremljanju in poročanju	8
2.2	Upravljavski in kontrolni sistemi	8
2.2.1	Utemeljitev načinov izvrševanja proračuna, mehanizmov financiranja, načinov plačevanja in predlagane strategije kontrol.....	8
2.2.2	Podatki o ugotovljenih tveganjih in vzpostavljenih sistemih notranjih kontrol za njihovo zmanjševanje.....	8
2.2.3	Ocena in utemeljitev stroškovne učinkovitosti kontrol (razmerje med stroški kontrol in vrednostjo z njimi povezanih upravljanih sredstev) ter ocena pričakovane stopnje tveganja napake (ob plačilu in ob zaključku).....	8
2.3	Ukrepi za preprečevanje goljufij in nepravilnosti.....	9
3.	OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA/POBUDE	10
3.1	Zadevni razdelki večletnega finančnega okvira in odhodkovne proračunske vrstice	10

3.2	Ocenjene finančne posledice predloga za odobritve	12
3.2.1	Povzetek ocenjenih posledic za odobritve za poslovanje	12
3.2.1.1	Odobritve iz izglasovanega proračuna	12
3.2.1.2	Odobritve iz zunanjih namenskih prejemkov	17
3.2.2	Ocenjene realizacije, financirane iz odobritev za poslovanje	22
3.2.3	Povzetek ocenjenih posledic za upravne odobritve	24
3.2.3.1	Odobritve iz izglasovanega proračuna	24
3.2.3.2	Odobritve iz zunanjih namenskih prejemkov	24
3.2.3.3	Odobritve skupaj	24
3.2.4	Ocenjene potrebe po človeških virih.....	25
3.2.4.1	Financirano iz izglasovanega proračuna	25
3.2.4.2	Financirano iz zunanjih namenskih prejemkov.....	26
3.2.4.3	Potrebe po človeških virih skupaj	26
3.2.5	Pregled ocenjenih posledic za naložbe, povezane z digitalnimi tehnologijami	28
3.2.6	Skladnost z veljavnim večletnim finančnim okvirom.....	28
3.2.7	Udeležba tretjih oseb pri financiranju	28
3.3	Ocenjene posledice za prihodke	29
4.	DIGITALNE RAZSEŽNOSTI	29
4.1	Zahteve digitalnega pomena	30
4.2	Podatki	30
4.3	Digitalne rešitve	31
4.4	Ocena interoperabilnosti	31
4.5	Ukrepi v podporo digitalnemu izvajanju	32

1. OKVIR PREDLOGA/POBUDE

1.1 Naslov predloga/pobude

Sprememba uredbe Sveta o ustanovitvi Skupnega podjetja za evropsko visokozmogljivostno računalništvo

1.2 Zadevna področja

Raziskave in inovacije ter evropske strateške naložbe

Evropa, pripravljena na digitalno dobo

(Napredno računalništvo – sklop 4 programa Obzorje Evropa, digitalno področje, industrija in vesolje
Visokozmogljivostno računalništvo – strateški cilj 1 programa Digitalna Evropa – Instrument za povezovanje Evrope – digitalno)

1.3 Cilji

1.3.1 Splošni cilji

Povečati razpoložljivo superračunalniško zmogljivost v podporo ciljem akcijskega načrta za celino umetne inteligence z omogočanjem vzpostavitve in uvajanja tovarn umetne inteligence po vsej EU.

Omogočiti izvajanje vizije strategije EU za kvantno tehnologijo, da bi Evropa postala industrijska velesila na področju kvantnih tehnologij in vodilna na svetovnem trgu kvantnih tehnologij, hkrati pa ohranila vodilno vlogo na področju znanosti.

1.3.2 Specifični cilji

Specifični cilj št. 1

Omogočiti vzpostavitev izjemno obsežnih zmogljivosti računalniške infrastrukture za umetno inteligenco (gigatovarne umetne inteligence), vključno z ustreznimi infrastrukturnimi zmogljivostmi za shranjevanje podatkov, ki bodo sposobne podpirati razvoj, učenje in uvajanje zelo velikih umetnointeligenčnih modelov in aplikacij v doslej nepredstavljenem obsegu (npr. umetnointeligenčni modeli z več sto bilijoni parametrov).

Zagotoviti ogromno računalniško zmogljivost za delovne obremenitve umetne inteligence, ki daleč presegajo zmogljivosti največjih obstoječih superračunalnikov tovarn umetne inteligence EuroHPC, z vključevanjem energijsko učinkovitih podatkovnih centrov, visokohitrostne omrežne poveztivosti in odporne energetske infrastrukture, ki je bistvena za delovanje gigatovarn umetne inteligence.

Specifični cilj št. 2

Okrepiti zmogljivosti v celotni vrednostni verigi kvantnih tehnologij (sestavni deli, naprave in sistemi) in zmogljivosti kvantne infrastrukture ter odpraviti razdrobljenost med obstoječimi evropskimi in nacionalnimi pobudami za okrepitev tehnološke suverenosti na področju kvantnih tehnologij in gospodarske varnosti Evrope.

1.3.3 Pričakovani rezultati in posledice

Navedite, kakšne učinke naj bi imel(-a) predlog/pobuda za upravičence/ciljne skupine.

Gigatovarne umetne inteligence bodo evropskim inovatorjem (zagonskim podjetjem, podjetjem v razširitveni fazi in industriji), raziskovalcem in deležnikom iz javnega

sektorja zagotovile manjkajočo domačo podatkovno in računalniško infrastrukturo za umetno inteligenco svetovnega razreda. Okrepile bodo konkurenčnost in inovacijsko zmogljivost evropske industrije, saj bodo omogočile razvoj naprednih obsežnih umetnointeligenčnih modelov in rešitev za številne različne industrijske primere uporabe in sektorje uporabe. Te gigatovarne umetne inteligence bodo postavile temelje za resnično suvereno evropsko umetno inteligenco, omogočile razvoj naprednih modelov, ki se učijo na evropskih podatkih, ki jih ureja zakonodaja EU in ki so zgrajeni v zaupanja vrednem, varnem in etičnem okviru, ki uteleša evropske vrednote.

Z bolj integriranim evropskim pristopom, ki bo zajemal vse kvantne tehnologije, se bosta okrepila svetovna konkurenčnost in tehnološka suverenost Evrope, zagotovil vodilni položaj Evrope na področju kvantnih tehnologij, prispevalo k okrepitvi in nadaljnjemu razvoju uspešnega evropskega ekosistema kvantnih zagonskih podjetij, da se bo razširil in okrepil svojo sposobnost konkuriranja na mednarodni ravni, ter določili mednarodni standardi.

1.3.4 Kazalniki smotrnosti

Navedite, s katerimi kazalniki se bodo spremljali napredek in dosežki.

- Število gigatovarn umetne inteligence, ki bodo vzpostavljene [do leta 2027].
- Uvedba kvantnih računalnikov s kvantno prednostjo, ki bodo uvedeni do leta 2030, pomeni ključni mejnik v tehnološki suverenosti Evrope.
- Število delovnih mest, ki bodo do leta 2030 ustvarjena v sektorju kvantnih tehnologij ter bodo podpirala razvoj močnega in konkurenčnega evropskega ekosistema.
- Število kvantnih rešitev, ki bodo do leta 2030 uvedene v različnih aplikacijah in primerih uporabe, z jasno usmerjenostjo v učinek na temeljno in uporabno znanost, industrijo ter javni sektor.

1.4 Ukrep, na katerega se predlog/pobuda nanaša

- ☐ Nov ukrep
- ☐ Nov ukrep na podlagi pilotnega projekta / pripravljalnega ukrepa¹²
- ☒ Podaljšanje obstoječega ukrepa
- ☐ Združitev ali preusmeritev enega ali več ukrepov v drug/nov ukrep

1.5 Utemeljitev predloga/pobude

1.5.1 *Potrebe, ki jih je treba zadovoljiti kratkoročno ali dolgoročno, vključno s podrobno časovnico za uvajanje ustreznih ukrepov za izvajanje pobude*

Komisija je 9. aprila 2025 objavila nezavezujoči razpis za prijavo interesa za gigatovarne umetne inteligence, rok za oddajo prijav pa je 20. junij (glej https://eurohpc-ju.europa.eu/document/download/47492db7-592e-4ad8-b672-9c822f94afa0_en?filename=AI%20GIGAFACTORIES%20CONSULTATION.pdf). Namen razpisa je zbrati zamisli iz vse Evrope, poiskati potencialne konzorcije in prispevati k razvoju trdnega okvira za gigatovarne umetne inteligence. Po izteku roka bo Komisija začela strukturirane razprave z izbranimi predlagatelji in njihovimi

¹² Po členu 58(2), točka (a) oz. (b), finančne uredbe.

podpornimi državami članicami, da bi jim pomagala pri razvoju njihovih predlogov. Cilj je, da se uradni razpis za gigatovarne umetne inteligence v okviru Skupnega podjetja EuroHPC objavi pred koncem leta 2025. Zato bi morala biti spremenjena uredba do takrat v veljavi, da se omogoči objava razpisa.

Za začetek izvajanja **strategije za kvantno Evropo** bo Komisija v kratkem začela izvajati prve ciljno usmerjene ukrepe na področju kvantnih tehnologij. Ti začetni koraki bodo postavili temelje in ustvarili zagon za širše uvajanje strategije. Obseg in intenzivnost dejavnosti se bosta nato postopoma širila in krepila v skladu s pričakovanim sprejetjem akta o kvantni tehnologiji leta 2026, s čimer bosta zagotovljena popolna skladnost in kar največje izkoriščanje priložnosti, ko bo akt začel veljati.

- 1.5.2 *Dodana vrednost ukrepanja EU (ki je lahko posledica različnih dejavnikov, npr. boljšega usklajevanja, pravne varnosti, večje učinkovitosti ali dopolnjevanja). Za namene tega oddelka je „dodana vrednost ukrepanja EU“ vrednost, ki izhaja iz ukrepanja EU in predstavlja dodatno vrednost poleg tiste, ki bi jo sicer ustvarile države članice same.*

Razlogi za ukrepanje na ravni EU (predhodno)

Pobuda za gigatovarne umetne inteligence je logična izbira za usklajeno evropsko delovanje, saj je povezana s strategijo Skupnega podjetja EuroHPC in izkorišča najprimernejše pravne instrumente EU za izvajanje. Zaradi obsega pobude, ki znaša od tri do pet milijard evrov na posamezno gigatovarno umetne inteligence, lahko Evropa le z ukrepanjem na ravni EU združi vire, strokovno znanje in finančna sredstva ter tako ustvari kritično maso, potrebno za pridobitev podatkov in računske infrastrukture naslednje generacije za umetno inteligenco. Te ravni ambicij ni mogoče doseči zgolj z razdrobljenimi nacionalnimi prizadevanji. Okvir gigatovarn umetne inteligence predstavlja edinstveno priložnost za utrditev strateških zmogljivosti Evrope na področju umetne inteligence, energijsko učinkovite infrastrukture in suverenega razvoja umetne inteligence, s čimer bo Evropa ostala konkurenčna in na čelu svetovnih inovacij na področju umetne inteligence.

Kar zadeva kvantne tehnologije, je Evropa trenutno na prelomni točki v svetovni tekmi na področju kvantnih tehnologij: EU in države članice so izkazale močno politično zavezanost, nazadnje z evropsko deklaracijo o kvantnih tehnologijah iz leta 2023, in se lahko pohvalijo z vrhunsko znanstveno odličnostjo. Vendar je raziskovalno okolje v Evropi razdrobljeno, saj imajo Unija in več držav članic svoje, neusklajene raziskovalne programe. Poleg tega je evropski kvantni ekosistem še vedno občutljiv in zelo razdrobljen. Prevladujejo mala zagonska podjetja in podjetja v razširitveni fazi, ki se soočajo z velikimi ovirami za rast, saj nimajo stabilnih prihodkov, težko dostopajo do kapitala in se morajo spoprijemati z omejenim industrijskim povpraševanjem. Mnogim grozi, da bodo izginila ali se preselila v bolj podporne ekosisteme zunaj Evrope. Potreben je okvir za sodelovanje med EU in državami članicami, da se zagotovi usklajeno in učinkovito usklajevanje nacionalnih in evropskih dejavnosti na področju kvantnih raziskav in inovacij, industrijskega ekosistema, razvoja infrastrukture ali znanj in spretnosti.

Pričakovana ustvarjena dodana vrednost EU (naknadno)

Gigatovarne umetne inteligence:

- okrepljeno usklajevanje in združevanje obsežnih evropskih, nacionalnih in industrijskih naložb v vzpostavitev gigatovarn umetne inteligence za evropske raziskovalce, podjetnike, industrijo in javni sektor, ki presega zmožnosti posameznih držav članic in evropskih podjetij ter bo EU omogočilo, da postane vodilna na področju umetne inteligence na svetovni ravni,
- izboljššan dostop za evropske industrijske inovatorje (zagona podjetja, podjetja v razširitveni fazi in velika industrijska podjetja), deležnike iz javnega sektorja in raziskovalce do vrhunskih podatkovnih in računalniških infrastrukturnih virov za umetno inteligenco, v podporo razvoju najsodobnejših in izjemno obsežnih umetnointeligenčnih modelov in rešitev v Evropi, prilagojenih potrebam različnih industrijskih sektorjev, javnih organov in znanstvenih disciplin,
- podpiranje industrijskega in raziskovalnega ekosistema EU na področju umetne inteligence z združevanjem ključnih umetnointeligenčnih podatkovnih in računalniških infrastrukturnih virov, ki so potrebni za razvoj izjemno obsežnih generativnih in zaupanja vrednih umetnointeligenčnih modelov in aplikacij,
- krepitev inovacijskega potenciala in produktivnosti evropske industrije z omogočanjem razvoja povsem novih umetnointeligenčnih rešitev za širok nabor primerov uporabe in sektorjev industrijske uporabe, s čimer bi zagotovili konkurenčnost in suverenost EU kot celine umetne inteligence.

Kvantne tehnologije:

- usklajena prizadevanja na področju kvantnih tehnologij na ravni EU v sodelovanju z državami članicami za pospešitev nadaljnjega razvoja in uporabe kvantnih tehnologij ter preprečevanje podvajanja in razdrobljenosti;
- usklajevanje in združevanje naložb EU, nacionalnih in industrijskih naložb v kvantne tehnologije,
- zagotavljanje najsodobnejših infrastrukturnih zmogljivosti za kvantno računalništvo, zaznavanje in komunikacijo, ki jih posamezne države članice ali podjetja ne bi mogle doseči same, s čimer se krepi strateška avtonomija Evrope,
- vzpostavitev usklajenega in odpornega evropskega kvantnega ekosistema, ki povezuje dobavne verige, dejavnosti standardizacije ter razvoj znanj in veščin, prilagojenih kvantnim tehnologijam,
- povečan dostop evropskih raziskovalcev, zagonskih podjetij in industrije do naprednih kvantnih infrastruktur in preizkusnih platform, s čimer se spodbujata inovativnost in konkurenčnost,
- okrepljen globalni položaj EU na ključnih področjih, kot so kvantno računalništvo, kvantna komunikacija in kvantno zaznavanje, usklajen z dolgoročnimi strateškimi cilji EU.

1.5.3 *Spoznanja iz podobnih izkušenj v preteklosti*

- Pobuda za tovarne umetne inteligence, ki se je začela izvajati leta 2024 in je zahtevala ciljno usmerjene spremembe Uredbe (EU) 2021/1173 o Skupnem podjetju EuroHPC, spremenjene z Uredbo (EU) 2024/1732, je bila izjemno uspešna, kar dokazuje močno zavezanost in podporo držav članic. Več ključnih

pridobljenih izkušenj je mogoče izkoristiti za zagotavljanje nadaljnega napredka in učinka:

- okrepitev strateškega pomena gigatovarn umetne inteligence s poudarjanjem njihovega potenciala za spodbujanje inovacij na ravni celotne EU, kot dokazuje pobuda za tovarne umetne inteligence,
- nadgradnja močne zavezanosti in podpore držav članic, kot je bila izkazana v okviru pobude za tovarne umetne inteligence, da se zagotovi uspeh pobude za gigatovarne umetne inteligence,
- izkoriščanje zagona tovarn umetne inteligence za privabljanje in zagotavljanje pomembnih finančnih sredstev ob vključevanju javnega in zasebnega sektorja,
- izkoriščanje interesa tehnoloških podjetij, integratorjev podatkovnih centrov, ponudnikov energije in velikih investicijskih skladov za vzpostavitev javno-zasebnih partnerstev, s čimer se krepijo viri in inovacije.

Na podlagi izkušenj iz preteklega Skupnega podjetja EuroHPC in integracije kvantnih tehnologij lahko več ključnih spoznanj usmerja uspešno izvajanje okvira za gigatovarne umetne inteligence in kvantne tehnologije:

- preprečevanje razdrobljenosti z vzpostavitvijo skladne strukture upravljanja in naložb, ki omogoča usklajeno ukrepanje med EU in državami članicami ter zagotavlja enoten pristop k razvoju kvantnega visokozmogljivostnega računalništva,
- olajšanje izvajanja mehanizmov skupnega javnega naročanja za združevanje virov in pospešitev uvajanja vrhunske kvantne infrastrukture, ob povečanju učinkovitosti in donosnosti naložb po vsej Evropi,
- spodbujanje uvajanja v EU razvitih kvantnih tehnologij z usklajevanjem orodij industrijske politike, pravnih okvirov in instrumentov financiranja, da se ustvari ugodno okolje za domače inovacije, rast in sprejemanje na trgu,
- podpiranje razvoja varnega in konkurenčnega evropskega ekosistema kvantnega visokozmogljivostnega računalništva s strateškim usklajevanjem med raziskovalnimi, infrastrukturnimi in industrijskimi akterji ob zagotavljanju dolgoročne odpornosti in tehnološke suverenosti.

1.5.4 *Skladnost z večletnim finančnim okvirom in možne sinergije z drugimi ustreznimi instrumenti*

Obstajajo jasna dopolnjevanja in sinergije s sklopi in misijami programa Obzorje Evropa, vključno s sinergijami z velepodatki, robotiko in umetno inteligenco ter s Skupnim podjetjem za čipe, ki skupaj podpirajo tehnološko suverenost Evrope. Skupno podjetje EuroHPC podpira tudi medsektorske pobude, kot sta pobuda za e-zdravje in pobuda za digitalne dvojčke človeškega telesa pri katerih so napredne računalniške zmogljivosti bistvenega pomena.

Hkrati povezave s pobudo Destinacija Zemlja in sinergije v programu Digitalna Evropa – zlasti na področjih, kot so umetna inteligenca, kibernetska varnost in napredne digitalne spretnosti – dodatno krepijo dodano vrednost integrirane vloge Skupnega podjetja EuroHPC.

Uporaba gigatovarn umetne inteligence za razvoj umetne inteligence za vesoljske aplikacije in aplikacije z dvojno rabo ter dvojna narava kvantnih tehnologij pomenita, da lahko ti preboji koristijo tudi strateškim evropskim vesoljskim,

varnostnim in obrambnim aplikacijam, ki so v fazi razvoja v okviru različnih evropskih in nacionalnih vesoljskih, varnostnih in obrambnih programov.

Okrepljeno Skupno podjetje EuroHPC ima lahko z usklajenim izvajanjem in usklajevanjem s temi pobudami in programi osrednjo vlogo pri krepitvi evropskih digitalnih zmogljivosti ter zagotavljanju skladnosti, učinka in trajnosti v celotnem raziskovalnem in inovacijskem okolju EU.

1.5.5 Ocena različnih razpoložljivih možnosti financiranja, vključno z možnostmi za prerazporeditev

Upravljanje področij ukrepanja, predlaganih za Skupno podjetje EuroHPC, je dobro usklajeno z njegovim obstoječim mandatom in operativnim področjem delovanja. Čeprav bodo za ta področja morda potrebna posebna strokovna znanja ali nove naloge, jih lahko Skupno podjetje prevzame z učinkovito prerazporeditvijo virov in strateškim usklajevanjem tekočih dejavnosti. Skupno podjetje EuroHPC že učinkovito izvaja evropsko strategijo za visokozmogljivostno računalništvo, vključno z uvajanjem visokozmogljivostnega in kvantnega računalništva ter infrastruktur za umetno inteligenco (kot so tovarne umetne inteligence), pobudami za raziskave in razvoj ter ukrepi, povezanimi s povezljivostjo. Njegova uspešnost na teh področjih je zagotovila dragocena spoznanja, ki so neposredno prispevala k pripravi te uredbe. Ti dosežki kažejo, da je Skupno podjetje EuroHPC v dobrem položaju, da prevzame razširjeno vlogo pri podpori evropskim gigatovarnam umetne inteligence in ambicijam na področju kvantne tehnologije.

1.6 Trajanje predloga/pobude in finančnih posledic

☒ Časovno omejeno:

- ☒ velja od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2033
- ☒ finančne posledice med letoma 2021 in 2027 za odobritve za prevzem obveznosti ter med letoma 2021 in 2033 za odobritve plačil

☐ Časovno neomejeno:

- izvajanje z obdobjem uvajanja med letoma LLLL in LLLL,
- ki mu sledi izvajanje v celoti.

1.7 Načrtovani načini izvrševanja proračuna¹³

☐ Neposredno upravljanje – Komisija:

- ☐ z lastnimi službami, vključno s svojim osebjem v delegacijah Unije
- ☐ prek izvajalskih agencij

☐ Deljeno upravljanje z državami članicami

☒ Posredno upravljanje, tako da se naloge izvrševanja proračuna poverijo:

- ☐ tretjim državam ali organom, ki jih te imenujejo
- ☐ mednarodnim organizacijam in njihovim agencijam (navedite)

¹³ Pojasnila o načinih izvrševanja proračuna in sklici na finančno uredbo so na voljo na spletišču BUDGpedia: <https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx>.

- ☐ Evropski investicijski banki in Evropskemu investicijskemu skladu
- ☒ organom iz členov 70 in 71 finančne uredbe
- ☐ subjektom javnega prava
- ☐ subjektom zasebnega prava, ki opravljajo javne storitve, kolikor imajo ti subjekti ustrezna finančna jamstva
- ☐ subjektom zasebnega prava države članice, ki so pooblaščen za izvajanje javno-zasebnih partnerstev in ki imajo ustrezna finančna jamstva
- ☐ organom ali osebam, pooblaščenim za izvajanje določenih ukrepov skupne zunanje in varnostne politike na podlagi naslova V Pogodbe o Evropski uniji ter opredeljenim v zadevnem temeljnem aktu
- ☐ subjektom s sedežem v državi članici, za katere velja zasebno pravo države članice ali pravo Unije in ki so upravičeni, da se jih v skladu s pravili za posamezni sektor pooblasti za izvrševanje sredstev Unije ali proračunskih jamstev, če so takšni subjekti pod nadzorom subjektov javnega prava ali subjektov zasebnega prava, ki opravljajo javne storitve, in imajo ustrezna finančna jamstva v obliki solidarne odgovornosti nadzornih teles ali enakovredna finančna jamstva, ki so lahko za vsak ukrep omejena na najvišji znesek podpore Unije

Opombe

n. r.

2. UKREPI UPRAVLJANJA

2.1 Pravila o spremljanju in poročanju

Dejavnosti Skupnega podjetja EuroHPC se stalno spremljajo in redno pregledujejo v skladu z njegovimi finančnimi pravili, da bi se zagotovila največji učinek in odličnost ter čim bolj učinkovita uporaba sredstev. Rezultati spremljanja in rednih pregledov se upoštevajo pri ocenjevanju Skupnega podjetja v okviru ocenjevanja programa Obzorje Evropa, kot je določeno v členu 47 uredbe o vzpostavitvi programa Obzorje Evropa.

Poleg tega bo Komisija ob pomoči neodvisnih strokovnjakov izvedla končno oceno, da bi preučila, kako Skupno podjetje izpolnjuje svoje poslanstvo glede na svoje gospodarske, tehnološke, znanstvene, družbene in politične cilje, ter ocenila uspešnost, učinkovitost, ustreznost, skladnost in dodano vrednost za Unijo glede njegovih dejavnosti v okviru programa Obzorje Evropa. Ocenile se bodo sinergije in dopolnjevanja z ustreznimi evropskimi, nacionalnimi in, kjer je primerno, regionalnimi pobudami, vključno s sinergijami z drugimi deli programa Obzorje Evropa (kot so misije, sklopi ali tematski/posebni programi). Posebna pozornost bo namenjena učinkom, doseženim na ravni Unije in nacionalni ravni, ob upoštevanju komponente sinergij in prilagajanja politik.

2.2 Upravljavski in kontrolni sistemi

2.2.1 *Utemeljitev načinov izvrševanja proračuna, mehanizmov financiranja, načinov plačevanja in predlagane strategije kontrol*

Notranji revizor Komisije ima v zvezi s Skupnim podjetjem enaka pooblastila, kot jih ima v zvezi s Komisijo. Poleg tega lahko upravni odbor po potrebi poskrbi za vzpostavitev službe za notranjo revizijo Skupnega podjetja.

Skupno podjetje bo v skladu s členom 157 Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 spoštovalo načela dobrega finančnega poslovanja, preglednosti in nediskriminacije ter zagotovilo raven zaščite finančnih interesov svojih članov, ki je enakovredna ravni, določeni v navedeni uredbi.

Naknadne revizije odhodkov za posredne ukrepe bodo izvedene v skladu z okvirnim programom Obzorje Evropa, programom Digitalna Evropa in okvirnim programom za povezovanje Evrope.

Za zaščito finančnih interesov Unije bo Komisija v skladu s finančno uredbo nadzorovala dejavnosti Skupnega podjetja EuroHPC, zlasti z izvajanjem revizij in ocen izvajanja programa, ter uporabljala postopke za pregled in potrditev obračunov, iz financiranja s sredstvi Unije pa bo izključila plačila, ki niso bila izvedena v skladu z veljavnimi pravili. Poleg tega lahko začasno ustavi in prekine plačila, če odkrije finančne ali upravne nepravilnosti.

2.2.2 *Podatki o ugotovljenih tveganjih in vzpostavljenih sistemih notranjih kontrol za njihovo zmanjševanje*

Glavna doslej ugotovljena tveganja so: (i) majhni prispevki sodelujočih držav v proračun in (ii) stvarni prispevki zasebnih članov za doseg njihovega cilja glede minimalnega prispevka.

(i) Skupno podjetje EuroHPC je leta 2024 znatno izboljšalo izvrševanje svojega upravnega proračuna, saj je doseglo 95 % obveznosti in 80 % plačil, kar naj bi bilo

izboljšanje, ki bo odpravilo ugotovitve preteklih revizij. Čeprav so se operativna plačila prav tako znatno povečala (z 19 % na 59 %), se je izvrševanje obveznosti zmanjšalo (s 83 % na 72 %), kar pomeni, da lahko še vedno obstajajo revizijski pomisleki v zvezi z operativnim proračunom. To je bilo predvsem posledica vpliva spremenjene Uredbe (EU) 2024/1732, ki je zahtevala ponovno določitev prednostnih nalog v delovnem programu za leto 2024, da bi se upoštevala nova pobuda na področju umetne inteligence. Zato so bili viri financiranja ponovno ocenjeni, neporabljena sredstva prerazporejena, nekatere načrtovane dejavnosti pa preložene na obdobje 2025–2027.

(ii) Evropsko računsko sodišče (ERS) se še naprej sklicuje na pomisleke Evropskega parlamenta glede stvarnih prispevkov zasebnih članov, ki so stalno nižji od načrtovanih. Zaradi zahteve po sofinanciranju 50/50 med sredstvi EU in nacionalnimi javnimi sredstvi – ne sredstvi zasebnih članov – s sedanjim modelom stvarnih prispevkov zasebnih članov realno ni mogoče doseči cilja 900 milijonov EUR, določenega v uredbi iz leta 2021. Zato sta Evropski parlament in ERS pozvala Komisijo, naj ponovno oceni izvedljivost teh ciljev. Čeprav to vprašanje strukturnega financiranja presega mandat Skupnega podjetja, je Skupno podjetje še naprej zavezano zagotavljanju podpore Komisiji in je najelo zunanega svetovalca za izboljšanje spremljanja stvarnih prispevkov zasebnih članov in poročanja o njih v okviru obstoječih omejitev.

Opozoriti je treba, da bodo velike zasebne naložbe, ki se pričakujejo za vzpostavitev gigatovarn umetne inteligence (v višini več milijard evrov), močno izboljšale trenutni model stvarnih prispevkov zasebnih članov in naj bi močno presegle zastavljeni cilj v višini 900 milijonov EUR. V veliki meri bo ista logika zasebnih naložb veljala tudi za nadaljnji razvoj kvantnih tehnologij, za katere je odgovorno Skupno podjetje.

2.2.3 *Ocena in utemeljitev stroškovne učinkovitosti kontrol (razmerje med stroški kontrol in vrednostjo z njimi povezanih upravljanih sredstev) ter ocena pričakovane stopnje tveganja napake (ob plačilu in ob zaključku)*

Ker Skupno podjetje EuroHPC spada med skupna podjetja, vzpostavljena v okviru programa Obzorje Evropa, bo vključeno v revizijsko strategijo Komisije. Center za informatiko in računalništvo (CIC) bo spremljal posredne ukrepe, ki jih izvaja Skupno podjetje, da bi se zagotovila stopnja napake na enaki ravni kot pri drugih ukrepih, financiranih v okviru programa Obzorje Evropa.

2.3 **Ukrepi za preprečevanje goljufij in nepravilnosti**

Komisija ali njeni predstavniki in Računsko sodišče so pooblaščen za izvajanje revizij na podlagi dokumentov in na kraju samem pri vseh upravičencih do nepovratnih sredstev, izvajalcih in podizvajalcih, ki so prejeli finančna sredstva EU. Skupno podjetje EuroHPC je bilo predmet rednih revizij ERS.

Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF) in Evropsko javno tožilstvo (EJT) lahko v skladu z določbami in postopki iz Uredbe Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96¹⁴ in Uredbe (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁵ opravi

¹⁴ Uredba Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96 z dne 11. novembra 1996 o pregledih in inšpekcijah na kraju samem, ki jih opravlja Komisija za zaščito finančnih interesov Evropskih skupnosti pred goljufijami in drugimi nepravilnostmi (UL L 292, 15.11.1996, str. 2).

¹⁵ Uredba (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. septembra 2013 o preiskavah, ki jih izvaja Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF), ter razveljavitvi Uredbe (ES)

tudi preiskave, vključno s pregledi in inšpekcijami na kraju samem, da bi ugotovila, ali je v povezavi s sporazumom o dodelitvi nepovratnih sredstev ali pogodbo o financiranju s strani EU prišlo do goljufije, korupcije ali katerega koli drugega nezakonitega ravnanja, ki škodi finančnim interesom Evropske unije.

Brez poseganja v zgoraj navedeno sporazumi in pogodbe o dodelitvi nepovratnih sredstev, ki izhajajo iz izvajanja te uredbe, Komisijo, Računsko sodišče in urad OLAF izrecno pooblaščajo za izvajanje takih revizij ter pregledov in inšpekcij na kraju samem.

št. 1073/1999 Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbe Sveta (Euratom) št. 1074/1999 (UL L 248, 18.9.2013, str. 1).

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA/POBUDE

3.1 Zadevni razdelki večletnega finančnega okvira in odhodkovne proračunske vrstice

- Obstoječe proračunske vrstice

Po vrstnem redu razdelkov večletnega finančnega okvira in proračunskih vrstic

Razdelek večletnega finančnega okvira	Proračunska vrstica	Vrsta odhodkov	Prispevek			
	Razdelek 1 Enotni trg, inovacije in digitalno	dif./nedif. ¹⁶	držav Efte ¹⁷	držav kandidatki in potencialnih kandidatki ¹⁸	drugih tretjih držav	drugi namenski prejemki
	01 02 02 42 01 – Obzorje Evropa – sklop Digitalno področje, industrija in vesolje – Skupno podjetje za visokozmogljivostno računalništvo (EuroHPC) Odhodki za podporo	dif.	DA	DA	DA	DA
	01 02 02 42 02 – Obzorje Evropa – sklop Digitalno področje, industrija in vesolje – Skupno podjetje za visokozmogljivostno računalništvo (EuroHPC) Odhodki iz poslovanja	dif.	DA	DA	DA	DA
	02 04 02 11 01 – program za digitalno Evropo – Skupno podjetje za visokozmogljivostno računalništvo (EuroHPC) Odhodki za podporo	dif.	DA	DA	DA	DA
	02 04 02 11 02 – program za digitalno Evropo – Skupno podjetje za visokozmogljivostno računalništvo (EuroHPC) Odhodki za podporo	dif.	DA	DA	DA	DA
	02 03 03 – IPE na digitalnem področju	dif.	NE	DA	DA	DA

¹⁶ Dif. = diferencirana sredstva / nedif. = nediferencirana sredstva.

¹⁷ Efta: Evropsko združenje za prosto trgovino.

¹⁸ Države kandidatke in po potrebi potencialne kandidatke z Zahodnega Balkana.

3.2 Ocenjene finančne posledice predloga za odobritve

3.2.1 Povzetek ocenjenih posledic za odobritve za poslovanje

- ☐ Za predlog/pobudo niso potrebne odobritve za poslovanje.
- ☒ Za predlog/pobudo so potrebne odobritve za poslovanje, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

3.2.1.1 Odobritve iz izglasovanega proračuna, vključno z odobritvami Efte

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Razdelek večletnega finančnega okvira	1	1 – Enotni trg, inovacije in digitalno
--	----------	---

Predlog ne bo povečal skupne ravni odhodkov, načrtovanih v okviru razdelka 1 večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027. Dodatni prispevek Unije, vključno s prispevkom Efte, k Skupnemu podjetju EuroHPC bo združen iz programa Obzorje Evropa, programa Digitalna Evropa in Instrumenta za povezovanje Evrope – Digitalni program (IPE – Digitalno).

Ta dodatni prispevek bo financiran:

- i. z notranjo prerazporeditvijo zdajšnjih sredstev programa Digitalna Evropa;
- ii. z notranjo prerazporeditvijo zdajšnjih sredstev programa Obzorje Evropa;
- iii. z notranjo prerazporeditvijo zdajšnjih sredstev programa Instrument za povezovanje Evrope – Digitalno.

Spodnje zbirne preglednice zagotavljajo popoln pregled vseh virov financiranja.

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Odobritve za poslovanje, prerazporejene znotraj programa Digitalna Evropa			2025	2026	2027	SKUPAJ
02 04 01 11 – program Digitalna Evropa – Kompetenčni center za kibernetko varnost	obveznosti	(1a)	15,000	16,000		31,000
Odobritve, prerazporejene znotraj programa Digitalna Evropa, SKUPAJ	obveznosti	=1a	15,000	16,000		31,000

Odobritve za poslovanje, prerazporejene znotraj IPE – Digitalno			2025	2026	2027	SKUPAJ
02 03 03 01– IPE – Digitalno	obveznosti	(1a)	100,000			100,000
Odobritve, prerazporejene znotraj IPE – Digitalno, SKUPAJ	obveznosti	=1a	100,000			100,000

Odobritve za poslovanje, prerazporejene znotraj programa Obzorje Evropa			2025	2026	2027	SKUPAJ
01 02 01 03 – Raziskovalna infrastruktura	obveznosti	(1a)		100,000		100,000
01 02 02 10 – Sklop za zdravje	obveznosti	(1a)		19,685	24,029	43,714
01 02 02 11.02 – Skupno podjetje za pobudo za inovativno zdravje – operativni proračun	obveznosti	(1a)		6,145	4,194	10,339
01 02 02 12.02 – Skupno podjetje za svetovno zdravje EDCTP3 – proračun za poslovanje	obveznosti	(1a)		4,538	2,275	6,813
01 02 02 20 – Sklop za kulturo, ustvarjalnost in vključujočo družbo	obveznosti	(1a)		10,276	9,823	20,099
01 02 02 30 – Sklop za civilno varnost za družbo	obveznosti	(1a)		23,758	3,452	27,210
01 02 02 40 – Sklop za digitalno področje, industrijo in vesolje	obveznosti	(1a)		282,614	22,457	305,071

01 02 02 42.02 – Skupno podjetje za čipe	obveznosti	(1a)		10,494	9,997	20,490
01 02 02 43.02 – Skupno podjetje za pametna omrežja in storitve – proračun za poslovanje	obveznosti	(1a)		3,950	3,868	7,818
01 02 02 50 – Sklop za podnebje, energijo in mobilnost	obveznosti	(1a)		53,784	46,433	100,217
01 02 02 51.02 – Skupno podjetje za raziskave o upravljanju zračnega prometa enotnega evropskega neba 3 – proračun za poslovanje	obveznosti	(1a)		2,842	3,136	5,978
01 02 02 52.02 – Skupno podjetje za čisto letalstvo – proračun za poslovanje	obveznosti	(1a)		3,853	11,773	15,626
01 02 02 53.02 – Skupno podjetje za evropske železnice – proračun za poslovanje	obveznosti	(1a)		2,404	1,728	4,131
01 02 02 54.02 – Skupno podjetje za čisti vodik – proračun za poslovanje	obveznosti	(1a)		4,016	4,561	8,578
01 02 02 60 – Sklop za hrano, biogospodarstvo, naravne vire, kmetijstvo in okolje	obveznosti	(1a)		37,152	37,478	74,629
01.020261.02 – Skupno podjetje za krožno Evropo na biološki osnovi – proračun za poslovanje	obveznosti	(1a)		4,488	4,797	9,286
Odobritve, prerazporejene znotraj programa Obzorje Evropa, SKUPAJ	obveznosti	=1a		570,000	190,000	760,000

Prispevek EU za Skupno podjetje EuroHPC

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Skupno podjetje			2025	2026	2027	<i>po letu 2027</i>	SKUPAJ
Naslov 3:	obveznosti	(3a)	115,000	586,000	190,000		891,000
	plačila	(3b)			210,000	681,000	891,000
Dodatne odobritve za skupno podjetje SKUPAJ	obveznosti	= 1 + 1a + 3a	115,000	586,000	190,000		891,000
	plačila	=2 + 2a + 3b			210,000	681,000	891,000

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Skupno podjetje	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	<i>Post 2027</i>	SKUPAJ
Človeški viri ^[1]	–	1,486	4,721	6,695	6,829	6,966	42,425		69,122

Drugi upravni odhodki		–	2,031	1,713	1,747	1,782	1,818	13,786		22,878
GD SKUPAJ	odobritve		3,517	6,434	8,443	8,612	8,784	56,211		92,000

^[1] Zajema upravljanje ukrepov programov Obzorje Evropa in Digitalna Evropa. Stroški EPDČ se določijo na podlagi povprečnih letnih stroškov za uslužbence TA (152 000 EUR) in pogodbene uslužbence (82 000 EUR).

Razdelek večletnega finančnega okvira	7	„Upravni odhodki“ ¹⁹
--	----------	---------------------------------

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

GD CNECT (10 ZAKONSKO PREDPISANIH EPDČ AD, 2 EPDČ AC)		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	po letu 2027	SKUPAJ
Človeški viri ^[1]		0,772	0,787	0,803	0,819	0,836	2,082	2,082	6,246	14,427
Drugi upravni odhodki		p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.
Odobritve iz RAZDELKA 7 večletnega finančnega okvira SKUPAJ	(obveznosti skupaj = plačila skupaj)	0,772	0,787	0,803	0,819	0,836	2,082	2,082	6,246	14,427

3.2.2 Ocenjene realizacije, financirane iz odobritev za poslovanje (se ne izpolnjuje za decentralizirane agencije)

odobritve za prevzem obveznosti v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Cilji in realizacije			Leto 2024	Leto 2025	Leto 2026	Leto 2027	Vstavite ustrezno število let glede na trajanje posledic (gl. oddelek 1.6)	SKUPAJ
-----------------------------	--	--	------------------	------------------	------------------	------------------	--	---------------

¹⁹ Potrebne odobritve je treba določiti na podlagi povprečnih letnih stroškov, ki so na voljo na ustrezni spletni strani BUDGpedie.

↓	REALIZACIJE																	
	vrsta ²⁰	povpr ečni stroški	število	stroški	število	stroški	število	stroški	število	stroški	število	strošk i	število	stroški	število	stroški	število realiza cij skupaj	stroški realizacij skupaj
SPECIFIČNI CILJ št. 1 ²¹ ...																		
– realizacija																		
– realizacija																		
– realizacija																		
Seštevek za specifični cilj št. 1																		
SPECIFIČNI CILJ št. 2 ...																		
– realizacija																		
Seštevek za specifični cilj št. 2																		
SKUPAJ																		

²⁰ Realizacije so dobavljeni proizvodi in opravljene storitve (npr. število financiranih izmenjav študentov, število kilometrov novozgrajenih cest ...).

²¹ Kakor je opisan v oddelku 1.3.2 Specifični cilji.

3.2.3 Povzetek ocenjenih posledic za upravne odobritve

- ☐ Za predlog/pobudo niso potrebne dodatne odobritve za upravne zadeve.
- ☒ Za predlog/pobudo so potrebne odobritve upravne narave, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

3.2.3.1 Odobritve iz izglasovanega proračuna

IZGLASOVANE ODOBRITEVE	Leto	Leto	Leto	Leto	2021–2027 SKUPAJ
	2024	2025	2026	2027	
RAZDELEK 7					
Človeški viri	0,819	0,836	2,082	2,082	5,819
Drugi upravni odhodki	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Seštevek za RAZDELEK 7	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Odobritve zunaj RAZDELKA 7					
Človeški viri	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Drugi odhodki upravne narave	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Seštevek za odobritve zunaj RAZDELKA 7	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
SKUPAJ	0,819	0,836	2,082	2,082	5,819

Potrebe po odobritvah za človeške vire in druge odhodke upravne narave se krijejo z odobritvami generalnega direktorata, ki so že dodeljene za upravljanje ukrepa in/ali so bile prerazporejene znotraj generalnega direktorata, po potrebi skupaj z dodatnimi viri, ki se lahko pristojnemu generalnemu direktoratu dodelijo v postopku letne dodelitve virov glede na proračunske omejitve.

3.2.4 Ocenjene potrebe po človeških virih

- ☐ Za predlog/pobudo niso potrebni človeški viri.
- ☒ Za predlog/pobudo so potrebni človeški viri, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

3.2.4.1 Ocenjene posledice za človeške vire Komisije – financirano iz izglasovanega proračuna

Ocena, izražena v ekvivalentu polnega delovnega časa²²

IZGLASOVANE ODOBRITVE		Leto 2024	Leto 2025	Leto 2026	Leto 2027
• Delovna mesta v skladu s kadrovskim načrtom (uradniki in začasni uslužbenci)					
20 01 02 01 (sedež in predstavništva Komisije)		4	4	10	10
20 01 02 03 (delegacije EU)		0	0	0	0
01 01 01 01 (posredne raziskave)		0	0	0	0
01 01 01 11 (neposredne raziskave)		0	0	0	0
Druge proračunske vrstice (navedite)		0	0	0	0
• Zunanji sodelavci (v ekvivalentu polnega delovnega časa)					
20 02 01 (PU in NNS iz splošnih sredstev)		2	2	2	2
20 02 03 (PU, LU, NNS in MSD na delegacijah EU)		0	0	0	0
Vrstica za upravno podporo [XX 01 YY YY]	– na sedežu	0	0	0	0
	– na delegacijah EU	0	0	0	0
01 01 01 02 (PU in NNS za posredne raziskave)		0	0	0	0
01 01 01 12 (PU in NNS za neposredne raziskave)		0	0	0	0
Druge proračunske vrstice (navedite) – iz razdelka 7		0	0	0	0
Druge proračunske vrstice (navedite) – zunaj razdelka 7		0	0	0	0
SKUPAJ		6	6	12	12

Glede na splošno obremenjenost v razdelku 7, tako v smislu obsega osebja kot v smislu obsega odobritev, se potrebe po človeških virih krijejo z osebjem generalnega direktorata, ki je že dodeljeno za upravljanje ukrepa in/ali je bilo prerazporejeno znotraj generalnega direktorata ali drugih služb Komisije.

²²

Pod tabelo navedite, koliko ekvivalentov polnega delovnega časa od navedenih je že dodeljenih za upravljanje ukrepa in/ali jih je mogoče prerazporediti znotraj vašega generalnega direktorata ter kakšne so vaše neto potrebe.

Osebj, potrebno za izvajanje predloga (v ekvivalentu polnega delovnega časa):

	Obstoječe osebe na voljo v službah Komisije	Izredno dodatno osebe*		
		financirano iz razdelka 7 ali odobritev za raziskave	financirano iz vrstice BA	financirano s pristojbinami
Delovna mesta v skladu s kadrovskim načrtom	10		n. r.	
Zunanji sodelavci (PU, NNS, AU)	2			

Opis nalog:

Uradniki in začasni uslužbenci	
Zunanji sodelavci	

3.2.4.2 Ocenjene posledice za človeške vire Skupnega podjetja – financirano iz izglasovanega proračuna

V Skupnem podjetju ni dodatnih zahtev po človeških virih. V nadaljevanju so zgolj kot referenca vključene zahteve po človeških virih, navedene v prejšnji oceni finančnih posledic zakonodajnega predloga.

	Leto 2025	Leto 2026	Leto 2027	Po letu 2027	SKUPAJ
Uradniki (funkcionalna skupina AD)					
Uradniki (razredi AST)					
Pogodbeni uslužbenci	27	27	27	27	27
Začasni uslužbenci	27	27	27	27	27
Napoteni nacionalni strokovnjaki					
SKUPAJ	54	54	54	54	54

	Leto 2025	Leto 2026	Leto 2027	Po letu 2027	SKUPAJ
--	-----------	-----------	-----------	--------------	---------------

Uradniki (funkcionalna skupina AD)					
Uradniki (razredi AST)					
Pogodbeni uslužbenci	2,303	2,350	2,397	24,914	36,129
Začasni uslužbenci	4,744	4,839	4,936	10,678	34,358
Napoteni nacionalni strokovnjaki					
SKUPAJ	7,048	7,189	7,332	35,592	70,487

3.2.5 Pregled ocenjenih posledic za naložbe, povezane z digitalnimi tehnologijami

Obvezno: v spodnjo tabelo je treba vstaviti najboljšo oceno z digitalnimi tehnologijami povezanih naložb, ki so vključene v predlog/pobudo.

Izjemoma, kadar je to potrebno za izvajanje predloga/pobude, je treba odobritve iz razdelka 7 vnesti v za to določeno vrstico.

Odobritve iz razdelkov 1–6 je treba prikazati kot „Odhodke za IT za operativne programe (v okviru politik)“. Ti odhodki se nanašajo na operativni proračun, ki se uporabi za ponovno uporabo / nakup / razvoj platform/orodij IT, ki so neposredno povezani z izvajanjem pobude in naložbami, povezanimi z njimi (npr. licence, študije, shranjevanje podatkov itd.). Informacije v tej tabeli morajo biti usklajene s podatki, predstavljenimi v oddelku 4 „Digitalne razsežnosti“.

Odobritve za digitalno in IT področje SKUPAJ	Leto 2024	Leto 2025	Leto 2026	Leto 2027	VFO 2021– 2027 SKUPAJ
RAZDELEK 7					
Odhodki za IT (na ravni organizacije)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Seštevek za RAZDELEK 7	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Odobritve zunaj RAZDELKA 7					
Odhodki za IT za operativne programe (v okviru politik)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Seštevek za odobritve zunaj RAZDELKA 7	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
SKUPAJ	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

3.2.6 Skladnost z veljavnim večletnim finančnim okvirom

Predlog/pobuda:

- ☒ se lahko v celoti financira s prerazporeditvijo znotraj zadevnega razdelka večletnega finančnega okvira

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Iz vrstice		Znesek (v milijonih EUR)	V vrstico
01 02 01 03	Raziskovalne infrastrukture	100,000	01 02 02 41
01 02 02 10	Sklop za zdravje	43,714	01 02 02 41
01 02 02 11.02	Skupno podjetje za pobudo za inovativno zdravje – proračun za poslovanje	10,339	01 02 02 41
01 02 02 12.02	Skupno podjetje za svetovno zdravje EDCTP3 – proračun za poslovanje	6,813	01 02 02 41
01 02 02 20	Sklop za kulturo, ustvarjalnost in vključujočo družbo	20,099	01 02 02 41
01 02 02 30	Sklop za civilno varnost za družbo	27,210	01 02 02 41
01 02 02 40	Sklop za digitalno področje, industrijo in vesolje	305,071	01 02 02 41
01 02 02 42.02	Skupno podjetje za čipe	20,491	01 02 02 41
01 02 02 43.02	Skupno podjetje za pametna omrežja in storitve – proračun za poslovanje	7,818	01 02 02 41
01 02 02 50	Sklop za podnebje, energijo in mobilnost	100,217	01 02 02 41
01 02 02 51.02	Skupno podjetje za raziskave o upravljanju zračnega prometa enotnega evropskega neba 3 – proračun za poslovanje	5,978	01 02 02 41
01 02 02 52.02	Skupno podjetje za čisto letalstvo – proračun za poslovanje	15,626	01 02 02 41
01 02 02 53.02	Skupno podjetje za evropske železnice – proračun za poslovanje	4,131	01 02 02 41
01 02 02 54.02	Skupno podjetje za čisti vodik – proračun za poslovanje	8,578	01 02 02 41
01 02 02 60	Sklop za hrano, biogospodarstvo, naravne vire, kmetijstvo in okolje	74,629	01 02 02 41
01.020261.02	Skupno podjetje za krožno Evropo na biološki osnovi – proračun za poslovanje	9,286	01 02 02 41
Vmesni seštevek OE	Program Obzorje Evropa	760,000	
02 03 03 01	Instrument za povezovanje Evrope (IPE) – Digitalno	100,000	02 03 03 02
Vmesni seštevek IPE	Instrument za povezovanje Evrope (IPE)	100,000	
02 04 01 11	Program Digitalna Evropa – Evropski kompetenčni center za kibernetiko varnost	31,000	02 04 02 11
Vmesni seštevek PdE	Program Digitalna Evropa	31,000	
	Skupaj	891,000	

3.2.7 Udeležba tretjih oseb pri financiranju

V predlogu/pobudi:

- ☐ ni načrtovano sofinanciranje tretjih oseb
- ☒ je načrtovano sofinanciranje tretjih oseb, kot je ocenjeno v nadaljevanju:

Od sodelujočih držav se pričakuje, da prispevajo znesek, ki je vsaj enak prispevku Unije iz člena 5(1), prvi pododstavek.

3.3 Ocenjene posledice za prihodke

- ☒ Predlog/pobuda nima finančnih posledic za prihodke.
- ☐ Predlog/pobuda ima finančne posledice, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:
 - ☐ za lastna sredstva
 - ☐ za druge prihodke
 - ☐ Navedite, ali so prihodki dodeljeni za odhodkovne vrstice

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Prihodkovna proračunska vrstica	Odobritve na voljo za tekoče proračunsko leto	Posledice predloga/pobude ²³			
		leto 2024	leto 2025	leto 2026	leto 2027
Člen					

Za namenske prejeme navedite zadevne odhodkovne proračunske vrstice.

Druge opombe (npr. metoda/formula za izračun posledic za prihodke ali druge informacije).

4. DIGITALNE RAZSEŽNOSTI

n. r.

4.1 Zahteve digitalnega pomena

n. r.

4.2 Podatki

n. r.

4.3 Digitalne rešitve

n. r.

4.4 Ocena interoperabilnosti

n. r.

²³ Pri tradicionalnih lastnih sredstvih (carine, prelevmani na sladkor) se navedejo neto zneski, tj. bruto zneski po odbitku 20 % stroškov pobiranja.

4.5 **Ukrepi v podporo digitalnemu izvajanju**

n. r.
